

คู่มือ การรักษาวินัย

สำหรับ

ข้าราชการกรมศุลกากร

ความหมายความสำคัญ
วินัยและ
การรักษาวินัย

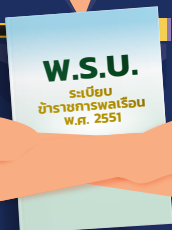
การกระทำอันเป็น
ข้อปฏิบัติ

การกระทำอันเป็น
ข้อห้าม
ปฏิบัติ

โทษ
ทางวินัย

การกระทำที่เป็น
ความผิดวินัย
อย่างร้ายแรง

ข้อควรรู้
เกี่ยวกับวินัย

สแกน QR CODE

THAI CUSTOMS

คำนำ

ด้วยกรมศิลปากรได้อนุมัติแผนการขับเคลื่อนด้านมาตรฐานทางจริยธรรม และการส่งเสริมจริยธรรม ของกรมศิลปากร (พ.ศ. 2566 - 2570) ลงวันที่ 6 ธันวาคม 2565 ตามหนังสือกลุ่มงานจริยธรรม กองบริหารทรัพยากรบุคคล ที่ กค 0516 (7)/626 ลงวันที่ 2 พฤศจิกายน 2565 โดยมีโครงการจัดทำคู่มือการรักษาวินัยสำหรับข้าราชการ กรมศิลปากร ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างมาตรฐานทางจริยธรรมภายในกรมศิลปากร ซึ่งมีกลยุทธ์กำหนดมาตรการ นโยบาย แผนงาน หรือโครงการ ในการส่งเสริมจริยธรรม เชิงบวกที่เป็นรูปธรรม และจัดทำคู่มืออธิบายเพื่อให้เกิดความเข้าใจและกำหนดพฤติกรรม ทางจริยธรรม เพื่อให้นำไปปฏิบัติได้อย่างชัดเจน โดยโครงการดังกล่าวเป็นโครงการ ที่จัดทำขึ้นเพราะข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของกรมศิลปากร ถือเป็นตัวแทน ของกรมศิลปากรและเป็นตัวแทนของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจ การบริหารราชการ และการติดต่อประชาชน บุคคลดังกล่าวจึงต้องปฏิบัติตนให้ประชาชนเชื่อถือ ไว้วางใจ และเป็นตัวอย่างที่ดีของประชาชน กรมศิลปากรจึงเห็นควรดำเนินการให้มีการจัดทำ คู่มือการรักษาวินัยสำหรับข้าราชการกรมศิลปากร ซึ่งถือเป็นมาตรการเสริมสร้างวินัย ที่มุ่งเน้นการดูแลความประพฤติของเจ้าหน้าที่กรมศิลปากร โดยวิธีจูงใจให้มีการปฏิบัติ ตามวินัยโดยสมัครใจ เป็นการส่งเสริมวินัยเชิงบวก อันเป็นไปตามแนวทางการส่งเสริม จริยธรรมและรูปแบบการขับเคลื่อนงานด้านการส่งเสริมจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของ รัฐที่สามารถดำเนินการได้ทันทีและสร้างผลกระทบสูง (Quick Win) ของสำนักงาน ก.พ. ด้านการส่งเสริมวินัยเชิงบวก

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 กรมศิลปากรจึงได้ดำเนินการจัดทำและตีพิมพ์ คู่มือการรักษาวินัยสำหรับข้าราชการกรมศิลปากร เพื่อเผยแพร่ให้แก่เจ้าหน้าที่ของ กรมศิลปากรอันจะเป็นประโยชน์ในการสร้างความรู้ความเข้าใจ เป็นแนวทางใน การประพฤติปฏิบัติตนและเสริมสร้างให้เจ้าหน้าที่รักษาวินัยตามที่กฎหมายกำหนด ไว้ต่อไป

คณะทำงานจัดทำคู่มือการรักษาวินัย
สำหรับข้าราชการกรมศิลปากร
สิงหาคม 2566

บทนำ

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 กำหนดให้ข้าราชการพลเรือนสามัญมีหน้าที่ต้องรักษาวินัยโดยเคร่งครัด และหากฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามอาจส่งผลให้ผู้ฝ่าฝืนมีความผิดทางวินัย และต้องได้รับโทษทางวินัยตามควรแก่กรณีและพฤติการณ์ตามที่กฎหมายกำหนด โดยหมวด 6 ว่าด้วย “วินัยและการรักษาวินัย” ได้กำหนดฐานความผิดทางวินัยไว้หลายประการ ทั้งที่เป็นข้อปฏิบัติ ข้อห้ามปฏิบัติ และความผิดวินัยอย่างร้ายแรง รวมไปถึงโทษทางวินัยสถานต่าง ๆ ในกรณีที่ข้าราชการพลเรือนสามัญกระทำความผิดวินัยไว้ด้วย กรณีดังกล่าวจึงเห็นได้ว่า วินัยเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อข้าราชการอย่างยิ่ง เนื่องจากวินัยเป็นแบบแผนความประพฤติที่ข้าราชการต้องปฏิบัติตาม และการไม่ปฏิบัติตามอาจส่งผลกระทบต่อสิทธิประการต่าง ๆ ของข้าราชการ อย่างไรก็ตาม กฎหมายได้บัญญัติฐานความผิดทางวินัยไว้อย่างสิ้นกระชับ โดยมีได้แจกแจงรายละเอียดมากนัก ทั้งนี้ เพื่อให้บทบัญญัติสามารถบังคับใช้ได้อย่างครอบคลุมทุกกรณีตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ด้วยเหตุนี้ ในบางกรณีสำหรับการพิจารณาบทบัญญัติแห่งกฎหมายจึงอาจก่อให้เกิดความไม่เข้าใจ หรือความสับสนแก่ผู้ปฏิบัติหรือบุคคลทั่วไปที่ศึกษาได้กรมตุลาการจึงเห็นความสำคัญในการจัดทำคู่มือการรักษาวินัยสำหรับข้าราชการกรมตุลาการขึ้นเพื่อใช้ประกอบการศึกษาและทำความเข้าใจบทบัญญัติเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย ทั้งสำหรับผู้ปฏิบัติงานและบุคคลทั่วไปที่สนใจ

คู่มือการรักษาวินัยสำหรับข้าราชการกรมตุลาการเล่มนี้มีเนื้อหาแบ่งออกได้เป็น 6 ส่วน ได้แก่ (1) ความหมายและความสำคัญของวินัยและการรักษาวินัย (2) การกระทำความผิดเป็นข้อปฏิบัติ (3) การกระทำความผิดเป็นข้อห้ามปฏิบัติ (4) การกระทำที่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง (5) โทษทางวินัย และ (6) ข้อควรรู้เกี่ยวกับวินัย โดยแต่ละส่วนนำเสนอคำอธิบายของบทบัญญัติพร้อมตัวอย่างประกอบ เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น นอกจากนี้ เพื่อให้คู่มือเล่มนี้เป็นประโยชน์ต่อบุคลากรของกรมตุลาการประเภทอื่นนอกเหนือจากข้าราชการ จึงได้มีการเทียบเคียงกรณีของพนักงานราชการ ลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราวสรุปไว้ในหัวข้อโทษทางวินัยและข้อควรรู้เกี่ยวกับวินัย พร้อมแจ้งกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องและ QR Code สำหรับเข้าศึกษากฎหมายและระเบียบดังกล่าวอีกด้วย

สารบัญ

คำนำ	01
บทนำ	02
สารบัญ	03

คู่มือการรักษาวินัยสำหรับข้าราชการกรมศุลกากร

1. ความหมายและความสำคัญของวินัยและการรักษาวินัย	04 - 06
2. การกระทำอันเป็นข้อปฏิบัติ	07 - 32
3. การกระทำอันเป็นข้อห้ามปฏิบัติ	33 - 56
4. การกระทำที่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง	57 - 79
5. โทษทางวินัย	80 - 87
6. ข้อควรรู้เกี่ยวกับวินัย	88 - 102

กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง	103
-------------------------------	-----

1

ความหมาย

และ

ความสำคัญ

ของวินัยและการรักษาวินัย

ความหมาย

วินัย (Discipline)

การควบคุมความประพฤติให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผน ซึ่งกรณีของข้าราชการพลเรือนได้มีการบัญญัติข้อกำหนดทางวินัยไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 นอกจากนี้ วินัยยังหมายถึงความรวมถึงลักษณะเชิงพฤติกรรมที่แสดงออกมาว่าสามารถจะควบคุมตนให้อยู่ในกรอบของข้อกำหนดทางวินัยตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายข้างต้นอีกด้วย

การรักษาวินัย

การที่ข้าราชการปฏิบัติตามข้อกำหนดทางวินัยตามกฎหมายอย่างระมัดระวังโดยไม่กระทำผิดวินัย ทั้งนี้ ผู้บังคับบัญชา มีบทบาทในการดูแล ส่งเสริม และพัฒนาให้ข้าราชการมีวินัย รวมถึงป้องกันมิให้ข้าราชการกระทำผิดวินัย หากพบว่ามีการกระทำผิดวินัย ผู้บังคับบัญชาต้องดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการผู้กระทำผิดเพื่อมิให้เป็นเยี่ยงอย่างแก่ข้าราชการอื่นในการกระทำผิดวินัย ดังกล่าวขึ้นอีก ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาจึงมีบทบาทสำคัญในการรักษาวินัยของข้าราชการ จึงควรต้องทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ข้าราชการด้วย

“ความสำคัญของวินัยและการรักษาวินัย”

วินัยและการรักษาวินัยของข้าราชการมีความสำคัญต่อราชการเป็นส่วนรวม กล่าวคือ ข้าราชการเป็นตัวแทนของรัฐในการบริหารราชการ ทำให้การปฏิบัติงานมีผลเกี่ยวเนื่องไปถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและประชาชน ข้าราชการจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การปฏิบัติราชการมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ วินัยและการรักษาวินัยยังมีความสำคัญต่อตัวข้าราชการเองอีกด้วย

กล่าวคือ หากข้าราชการรักษาวินัย การปฏิบัติราชการก็จะเป็นไปโดยเรียบร้อย ซื่อสัตย์ และเกียรติศักดิ์ของความเป็นข้าราชการจะไม่ต่างพร้อย

รวมถึงจะไม่ถูกดำเนินการทางวินัยและถูกลงโทษทางวินัย ซึ่งอาจส่งผลร้ายตั้งแต่ถูกลงโทษภาคทัณฑ์หรืออาจร้ายแรงจนถึงขั้นถูกไล่ออกจากราชการก็เป็นได้

กรมศุลกากรเป็นหน่วยงานราชการอันมีภารกิจในการจัดเก็บภาษีอากรจากการนำเข้าและส่งออกสินค้าระหว่างประเทศ และปกป้องสังคมจากภัยคุกคามและการก่อการร้ายระหว่างประเทศ โดยมีบุคลากรหลายประเภทเป็นฟันเฟืองในการขับเคลื่อน การปฏิบัติราชการตามภารกิจดังกล่าว อันได้แก่ ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว ดังนั้น เพื่อให้การใช้อำนาจหน้าที่ และการบริหารราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บุคลากรทุกประเภท ข้างต้นจึงต้องมีวินัยและรักษาวินัย โดยมีพระราชบัญญัติ กฎ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

กรณีข้าราชการ

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 รวมถึงกฎ ก.พ. ที่เกี่ยวข้อง ได้กำหนดเรื่องวินัย การรักษา วินัย และการดำเนินการทางวินัยข้าราชการพลเรือนไว้ในข้อกำหนดทางวินัย และข้อมาตรฐานซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย

กรณีพนักงานราชการ

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 และระเบียบกรมศุลกากรว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2551 ได้กำหนดเรื่องวินัยและการรักษา วินัย รวมถึงการดำเนินการทางวินัยไว้ในหมวด 4 ของระเบียบทั้งสองฉบับ โดยการดำเนินการทางวินัยต้องพิจารณาประกอบกับประกาศคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ เรื่อง แนวทางการดำเนินการทางวินัยพนักงานราชการ พ.ศ. 2559 ด้วย

กรณีลูกจ้าง

แบ่งได้เป็น 2 กรณี ได้แก่

1) **กรณีลูกจ้างประจำ** ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. 2537 ได้กำหนดเรื่องวินัยและการรักษา วินัยไว้ในหมวด 4 และเรื่อง การดำเนินการทางวินัยไว้ในหมวด 5 ซึ่งนอกจากระเบียบดังกล่าวแล้ว การดำเนินการทางวินัยลูกจ้างประจำกรมศุลกากรยังให้นำหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มาบังคับใช้ โดยอนุโลมด้วย

2) **กรณีลูกจ้างชั่วคราว** หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0420/ว 1058 ลงวันที่ 30 สิงหาคม 2565 แก้ไขเพิ่มเติมโดยหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0420/ว 275 ลงวันที่ 15 พฤษภาคม 2566 กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติการจ้างลูกจ้างชั่วคราวจากเงินงบประมาณเอาไว้ โดยข้อ 7 ของหลักเกณฑ์ฯ ดังกล่าว กำหนดให้การเลิกจ้าง วินัย การรักษาวินัย การดำเนินการทางวินัย การอุทธรณ์ และการพิจารณาอุทธรณ์ การร้องทุกข์และการพิจารณา เรื่องร้องทุกข์ของลูกจ้างชั่วคราว ให้นำกฎหมายว่าด้วย ข้าราชการพลเรือน กฎหมายว่าด้วยลูกจ้างประจำ ของส่วนราชการ และหลักเกณฑ์ของทางราชการที่เกี่ยวข้อง มาบังคับใช้โดยอนุโลม ส่วนกรณีลูกจ้างชั่วคราวของ ส่วนราชการจากเงินนอกงบประมาณ ระเบียบกระทรวง การคลังว่าด้วยการจ้างลูกจ้างโดยใช้เงินนอกงบประมาณ พ.ศ. 2562 ข้อ 9 ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค 0402.3/ว 13 ลงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2562 กำหนดให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติ การจ้างลูกจ้างชั่วคราวจากเงินงบประมาณ โดยอนุโลม

2

**การกระทำ
อันเป็นข้อปฏิบัติ**

การกระทำอันเป็นข้อปฏิบัติ

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ในหมวด 6 วินัยและการรักษาวินัย ได้กำหนดการกระทำอันเป็นข้อปฏิบัติไว้ในมาตรา 81 และมาตรา 82 ซึ่งหากข้าราชการพลเรือนสามัญใดฝ่าฝืนไม่กระทำการอันเป็นข้อปฏิบัติดังกล่าว ข้าราชการผู้นั้นอาจมีความผิดทางวินัยตามมาตรา 84 ที่บัญญัติให้ข้าราชการพลเรือนสามัญที่ไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติตามมาตรา 81 และมาตรา 82 เป็นผู้กระทำผิดวินัย โดยการกระทำอันเป็นข้อปฏิบัติที่ข้าราชการต้องปฏิบัติตาม มีดังต่อไปนี้

ความผิดฐาน

ไม่สนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มาตรา 81

“ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขด้วยความบริสุทธิ์ใจ”

บทบัญญัติมาตรานี้เป็นข้อปฏิบัติของข้าราชการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ข้าราชการพลเรือนซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ และเป็นผู้ปฏิบัติงานในระบบราชการของประเทศจะต้องเป็นผู้ที่สนับสนุนหรือส่งเสริมการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ต้องไม่กระทำการใด ๆ อันอาจเป็นการบั่นทอน หรือเป็นปฏิปักษ์ต่อระบอบการปกครองดังกล่าว ข้าราชการที่กระทำการใดอันเป็นการไม่สนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตย จะถือเป็นความผิดวินัย

องค์ประกอบความผิด

- 1 มีการกระทำใด ๆ อันเป็นการไม่สนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- 2 เป็นการไม่สนับสนุนด้วยความบริสุทธิ์ใจ

ข้อสังเกต

กรณีไม่สนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขถือเป็นการกระทำผิดวินัยตามมาตรา 81 แต่หากข้าราชการผู้นั้นถึงขนาดไม่เลื่อมใสในการปกครองดังกล่าวด้วยความบริสุทธิ์ใจแล้ว ถือว่าผู้นั้นเป็นผู้ขาดคุณสมบัติทั่วไปที่จะรับราชการตามมาตรา 36 ก (3) และต้องถูกสั่งให้ออกจากราชการเพราะขาดคุณสมบัติทั่วไปตามมาตรา 110 (3) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551

ตัวอย่างที่ 1

นายงมฉาย นักประชาสัมพันธ์

แต่งเครื่องแบบกล่าวปราศรัยโจมตีการปกครองระบอบประชาธิปไตยว่า ไม่เหมาะสมกับประเทศไทยกรณีเป็นการไม่สนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข **อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 81**

ตัวอย่างที่ 2

นางแรงเงา นักวิชาการพัสดุ

ใช้นามปากกาเขียนบทความว่าประเทศไทยควรปกครองด้วยระบอบคอมมิวนิสต์ จึงจะเหมาะสม กรณีเป็นการไม่สนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข **อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 81**

ตัวอย่างที่ 3

นายก้าวร้าว นักวิชาการศุลกากร

ทำลายป้ายหาเสียงและพุดเสียงดัง ขณะมีคนมุงดูว่า “เลือกไปทำไม ไร่ประโยชน์ บ้านเมืองนี้ต้องเป็นคอมมิวนิสต์เท่านั้น จึงจะแก้ปัญหาได้” กรณีเป็นการไม่สนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข **อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 81**

มาตรา 82 (1)

“ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องกระทำการอันเป็นข้อปฏิบัติดังต่อไปนี้
ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และเที่ยงธรรม”

บทบัญญัติมาตรานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ข้าราชการปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์
สุจริต และเที่ยงธรรม

องค์ประกอบความผิด

- 1 ต้องเป็นกรณีที่มีหน้าที่ราชการ
- 2 ไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และเที่ยงธรรม

ข้อสังเกต

1 หน้าที่ราชการ หมายถึง

หน้าที่ที่ข้าราชการต้องปฏิบัติตาม
กฎหมายที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ดำเนินการ เช่น กฎหมายว่าด้วย
การปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม
กฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการ
แผ่นดินและกฎหมายที่ให้อำนาจไว้
โดยเฉพาะ ซึ่งอาจพิจารณาได้จาก

- กฎหมาย หรือระเบียบของ
ทางราชการ
- มาตรฐานการกำหนดตำแหน่ง
ซึ่งกำหนดโดยสำนักงาน ก.พ.
- การมอบหมายหรือคำสั่งของ
ผู้บังคับบัญชาภายในกรอบ
หน้าที่และความรับผิดชอบ
- โดยพฤติการณ์ที่ข้าราชการ
สมควรใจเข้าผูกพันตนเองและ
ยอมรับว่าเป็นหน้าที่ราชการ
ที่ตนต้องรับผิดชอบ

2

กรณีอาจเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ
ในสถานที่ราชการหรือนอกสถานที่ราชการ
ก็ได้ ถ้าไม่มีกฎหมายกำหนดเฉพาะเจาะจง
ว่าต้องปฏิบัติหน้าที่ในสถานที่ราชการ
เท่านั้น และอาจปฏิบัติหน้าที่ในวันหยุด
ราชการหรือนอกเวลาราชการก็ได้

3

หากการไม่ปฏิบัติตามมาตรา 82 (1)
ดังกล่าวนี้ เป็นเหตุให้เกิดความเสียหาย
แก่ราชการอย่างร้ายแรง กรณีอาจเป็น
ความผิดวินัยอย่างร้ายแรงได้ตามนัย
มาตรา 85 (7)

กรณีตัวอย่าง

นางสะเพร่า นักวิชาการศุลกากร

ไม่ปฏิบัติงานตามลำดับที่ลงรับไว้ในทะเบียนรับเรื่อง โดยลัดคิวให้แก่คนรู้จัก ที่ตนให้ความเคารพนับถือ กรณีเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความลำเอียง ไม่เที่ยงธรรม อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 82 (1)

มาตรา 82 (2)

“ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องกระทำการอันเป็นข้อปฏิบัติดังต่อไปนี้
ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของ
ทางราชการ มติของคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล และปฏิบัติ
ตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ”

บทบัญญัติมาตรานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ข้าราชการปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตาม
กฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติของคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล และปฏิบัติ
ตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติราชการเป็นไปโดยชอบด้วย
กฎหมาย โปร่งใส และมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลในบั้นปลาย คือ ประโยชน์ของราชการ

องค์ประกอบความผิด

- 1 ต้องเป็นกรณีที่มีหน้าที่ราชการ
- 2 ไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ
มติของคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล และไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผน
ของทางราชการ

ข้อสังเกต

- 1 บทบัญญัติมาตรา 82 (2) มิได้กำหนดให้
“ความเสียหาย”
เป็นองค์ประกอบในการพิจารณาความ
ผิดแต่อย่างใด ดังนั้นเมื่อการกระทำเข้า
กรณีตามหลักเกณฑ์ทั้งสองข้างต้น แม้
ไม่เกิดความเสียหายก็เป็นความผิดตาม
มาตรานี้

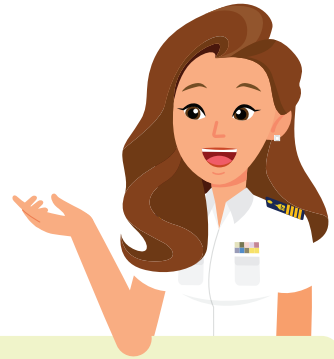
- 3 หากการไม่ปฏิบัติตามมาตรา 82 (2)
ดังกล่าวนี้ เป็นเหตุให้เกิดความเสียหาย
แก่ราชการอย่างร้ายแรง กรณีอาจเป็น
ความผิดวินัยอย่างร้ายแรงได้ตามนัย
มาตรา 85 (7)

- 2 “ระเบียบแบบแผนของทางราชการ”
ที่ข้าราชการต้องปฏิบัติตามส่วนท้าย
ของมาตรานี้ หมายความว่า ระเบียบแบบ
แผนทั่วไปของทางราชการที่ข้าราชการ
ต้องปฏิบัติในฐานะที่เป็นข้าราชการ
โดยไม่จำเป็นต้องเป็นระเบียบแบบแผน
ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ เช่น ระเบียบ
เกี่ยวกับการแต่งกาย ระเบียบการลาหยุด
ราชการ เป็นต้น

ตัวอย่างที่ 1

นายกกล้า นักวิชาการศุลกากร

ได้รับมอบหมายให้ออกใบรับรองการนำเข้า (แบบที่ 32) สินค้ารถยนต์ตามใบขนสินค้าขาเข้าให้แก่บริษัทแห่งหนึ่ง แต่ต่อมามีการร้องเรียนเนื่องจากผู้ซื้อรถยนต์ไม่สามารถจดทะเบียนกับกรมการขนส่งทางบกได้ และจากการตรวจสอบพบว่า **นายกกล้ามิได้กรอกข้อมูลรายละเอียดหมายเลขเครื่องยนต์ตามที่ระบุในประมวลระเบียบปฏิบัติศุลกากร** กรณีเป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ **อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 82 (2)**

ตัวอย่างที่ 2

นางฟ้าใส นักวิชาการศุลกากร

มีหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารหลักฐานและออกใบขนสินค้าพิเศษสำหรับยานพาหนะเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวให้แก่ผู้ขอ (ตามวัตถุประสงค์ที่นำเข้ามาเพื่อการท่องเที่ยว) อันจะได้รับการยกเว้นอากร **โดยนางฟ้าใสได้ออกใบขนสินค้าพิเศษกรณีดังกล่าวให้แก่ผู้ขอ ทั้งที่หนังสือเดินทางของผู้ขอมิได้รับการตรวจลงตราประเภทท่องเที่ยว (Tourist : TR)** โดยที่ประมวลระเบียบปฏิบัติศุลกากร กำหนดให้การตรวจลงตราประเภทท่องเที่ยวเป็นเงื่อนไขในการออกใบขนสินค้าพิเศษดังกล่าว แต่ไม่เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ กรณีเป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ **อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 82 (2)**

ตัวอย่างที่ 3

นายพินัย นักวิชาการคอมพิวเตอร์

เดินทางไปต่างประเทศในระหว่างวันที่ 4 – 6 มีนาคม 2566 ซึ่งเป็นวันหยุดราชการ โดยไม่ได้ขออนุญาตต่อผู้บังคับบัญชาตามระเบียบว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. 2535 และในวันที่ 7 มีนาคม 2566 นายพินัยไม่มาปฏิบัติราชการโดยไม่ยื่นใบลาทั้งที่เดินทางไปกลับมาจากต่างประเทศแล้ว แต่เนื่องจากไม่เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ กรณีเป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ **อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 82 (2)**

มาตรา 82 (3) “ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องกระทำการอันเป็นข้อปฏิบัติดังต่อไปนี้ ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการ ด้วยความตั้งใจอุตสาหะ เอาใจใส่ และรักษาประโยชน์ของทางราชการ”

บทบัญญัติมาตรานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ข้าราชการปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความตั้งใจอุตสาหะ เอาใจใส่ และรักษาผลประโยชน์ของทางราชการ ดังนั้น ข้าราชการจึงต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความทุ่มเท เอาใจใส่ และระมัดระวัง โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของราชการเป็นสำคัญ

องค์ประกอบความผิด

- 1 ต้องเป็นกรณีที่มีหน้าที่ราชการ
- 2 ไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความตั้งใจอุตสาหะ เอาใจใส่ และรักษาประโยชน์ของทางราชการ

ข้อสังเกต

หากการไม่ปฏิบัติตามมาตรา 82 (3) ดังกล่าวนี้นี้เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง กรณีอาจเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงได้ตามนัยมาตรา 85 (7)

ตัวอย่างที่ 1

นายใจกล้า นักวิชาการศุลกากร

ได้ตรวจรถยนต์เพื่อนำเข้าเก็บในเขตปลอดอากร แต่ได้ทำการบันทึกข้อมูลการตรวจรับรถยนต์ลงในระบบคอมพิวเตอร์ล่าช้า แต่ไม่เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ กรณีเป็นการไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความตั้งใจสุภาพ เอาใจใส่ และรักษาประโยชน์ของทางราชการ **อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 82 (3)**

ตัวอย่างที่ 2

นางสาวเฉย นักวิชาการศุลกากร

ในฐานะประธานกรรมการตรวจรับพัสดุ ได้ปฏิบัติหน้าที่บกพร่องในการตรวจรับเฟอร์นิเจอร์ และอุปกรณ์สำนักงานที่ผู้ขายนำมาส่ง เนื่องจากสินค้าไม่ถูกต้องตรงตามที่ระบุในรายงาน แสดงความต้องการพัสดุและใบสั่งซื้อ แต่เมื่อได้รับการท้วงติงจึงได้แจ้งให้ผู้ขายนำสินค้ามาเปลี่ยนใหม่ให้ถูกต้อง จึงไม่เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ กรณีเป็นการไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความตั้งใจสุภาพ เอาใจใส่ และรักษาประโยชน์ของทางราชการ **อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 82 (3)**

มาตรา 82 (4)

“ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องกระทำการอันเป็นข้อปฏิบัติดังต่อไปนี้ ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการ โดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ โดยไม่ขัดขึ้นหรือหลีกเลี่ยง แต่ถ้าเห็นว่าการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นจะทำให้เสียหายแก่ราชการ หรือจะเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการจะต้องเสนอความเห็นเป็นหนังสือทันทีเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งนั้น และเมื่อได้เสนอความเห็นแล้ว ถ้าผู้บังคับบัญชายืนยันให้ปฏิบัติตามคำสั่งเดิม ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติตาม”

บทบัญญัติมาตรานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ข้าราชการปฏิบัติหน้าที่ราชการตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งการในหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ โดยไม่ขัดขึ้นหรือหลีกเลี่ยง เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ราชการสำเร็จผลไปได้ด้วยดี

องค์ประกอบความผิด

- 1 มีคำสั่งของผู้บังคับบัญชา
- 2 เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย และระเบียบของทางราชการ
- 3 เป็นการสั่งให้ปฏิบัติราชการ
- 4 มีเจตนาไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง

ข้อยกเว้น

แม้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาความผิดตามมาตรา 82 (4) จะต้องประกอบไปด้วยหลักเกณฑ์ 4 ประการข้างต้น อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี มาตรา 82 (4) ได้กำหนดข้อยกเว้นที่เปิดโอกาสให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาสามารถที่จะโต้แย้งคำสั่งของผู้บังคับบัญชาได้กล่าวคือ หากเป็นกรณีที่การปฏิบัติตามคำสั่งนั้นจะทำให้เสียหายแก่ราชการ หรือเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการ ให้ข้าราชการผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาเสนอความเห็นเป็นหนังสือทันทีเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งนั้น แต่ถ้าผู้บังคับบัญชายืนยันให้ปฏิบัติตามคำสั่งเดิม ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติตาม

1

“คำสั่ง” ที่จะต้องปฏิบัติตามนี้ จะต้องเป็นข้อความที่มีลักษณะเป็นการบอกให้ทำ หรือให้ปฏิบัติ โดยอาจเป็นการสั่งด้วยวาจาหรือด้วยวิธีการอื่นใดก็ได้ แต่ต้องเป็นคำสั่งที่ผู้บังคับบัญชามีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการที่จะสั่งได้ ภายในอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของตน และไม่ใช้การสั่งให้กระทำความผิดกฎหมาย หรือระเบียบของทางราชการ นอกจากนี้ คำสั่งดังกล่าวจะต้องเป็นการสั่งให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานที่เป็นเรื่องราชการตามหน้าที่หรือตามที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น เนื่องจากการสั่งให้กระทำการหรือปฏิบัติการบางอย่าง แม้เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับราชการ แต่อาจไม่มีลักษณะเป็นการสั่งให้ปฏิบัติราชการก็ได้

2

“ผู้บังคับบัญชา” จะต้องเป็นผู้บังคับบัญชาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายจัดตั้งส่วนราชการโดยเฉพาะ หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นผู้บังคับบัญชา ซึ่งรวมถึงผู้ได้รับมอบอำนาจตามกฎหมาย ให้เป็นผู้บังคับบัญชา ตามที่กฎหมายบัญญัติให้มอบอำนาจไว้ด้วย

3

การไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาดังกล่าว จะต้องเกิดขึ้นโดยเจตนาขัดขึ้น หรือหลีกเลี่ยงเป็นสำคัญ แต่ในกรณีที่ไม่ได้ปฏิบัติตามคำสั่งเพราะพลั้งเผลอ หลงลืม สำคัญผิด หรือมีเหตุอื่นใดขัดขวางทำให้ไม่อาจปฏิบัติตามได้ จะยังไม่เข้าหลักเกณฑ์ ความผิดในข้อนี้แต่อย่างใด

4

หากการไม่ปฏิบัติตามมาตรา 82 (4) ดังกล่าวนี เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง กรณีอาจเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงได้ตามนัยมาตรา 85 (7)

ตัวอย่างที่ 1

นายดีเด่น นักวิชาการศุลกากร

ได้รับคำสั่งแต่งตั้งให้เป็นเจ้าหน้าที่เก็บรักษาภูมูแหวงของกลางและของตกค้าง แต่นายดีเด่นกลับไม่เก็บรักษาภูมูแหวงของกลางไว้เอง แต่ได้นำไปฝากไว้ให้ผู้อื่น ต่อมาของกลางตามแฟ้มคดีบางส่วนได้สูญหายไปจากคลังของกลางและทำให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการแต่ไม่ถึงขั้นร้ายแรง กรณีเป็นการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 82 (4)

ตัวอย่างที่ 2

นางสาวขวัญใจ นิติกร

ได้รับมอบหมายให้เดินทางไปเข้ารับการฝึกอบรม/สัมมนาในโครงการที่กระทรวงการคลัง ได้จัดขึ้นระหว่างวันที่ 6 - 8 มกราคม 2566 แต่ปรากฏว่านางสาวขวัญใจ **ไม่ได้เข้าร่วมโครงการดังกล่าว โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร และไม่ได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชา** กรณีเป็นการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา **อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 82 (4)**

ตัวอย่างที่ 3

นายเต๋า เจ้าพนักงานธุรการ

ถูกผู้บังคับบัญชาสั่งการด้วยวาจาให้นายเต๋านำส่งเอกสารทางราชการด้วยตนเอง เนื่องจากเป็นกรณีเร่งด่วน และไม่สามารถนำส่งทางไปรษณีย์ได้ แต่นายเต๋ากลับ **เพิกเฉย** ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาของตน ทำให้ไม่สามารถส่งเอกสารราชการดังกล่าวได้ทันภายในกำหนดเวลา กรณีเป็นการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา **อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 82 (4)**

มาตรา 82 (5)

“ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องกระทำการอันเป็นข้อปฏิบัติดังต่อไปนี้ ต้องอุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการมิได้”

บทบัญญัติมาตรานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ข้าราชการต้องอุทิศเวลาของตนในการปฏิบัติหน้าที่ให้แก่ราชการโดยถือประโยชน์สาธารณะเหนือสิ่งอื่นใด และมีความพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้ตลอดเวลา เพื่อให้การบริการสาธารณะมีความต่อเนื่องและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน โดยการอุทิศเวลานี้รวมถึงเวลานอกเหนือจากเวลาปฏิบัติราชการตามปกติในกรณี que ทางราชการมีงานเร่งด่วนที่จำเป็นต้องให้ข้าราชการปฏิบัติงานนอกเวลาด้วย จะอ้างว่าคำสั่งของผู้บังคับบัญชาที่สั่งให้ปฏิบัติหน้าที่นอกเวลาราชการ ไม่ชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการไม่ได้

องค์ประกอบความผิด

- 1 มีหน้าที่ราชการที่ต้องปฏิบัติ
- 2 ไม่อุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการ

ข้อสังเกต

1

ละทิ้งหน้าที่ราชการ หมายความว่า

ไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ราชการตามหน้าที่ซึ่งได้แก่ การไม่มายังสถานที่ราชการเพื่อปฏิบัติหน้าที่และการมายังสถานที่ราชการแล้วไม่อยู่ปฏิบัติงาน

2

ทอดทิ้งหน้าที่ราชการ หมายความว่า

มาอยู่ในสถานที่ราชการแต่ไม่สนใจเป็นธุระไม่ปฏิบัติราชการตามหน้าที่ปล่อยให้งานค้างค้ำ

3

หากข้าราชการผู้ได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่นอกเวลาราชการขัดขืนหรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ จะเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 82 (5) และยังเป็นความผิดวินัยฐานขัดคำสั่งของผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 82 (4) อีกด้วย

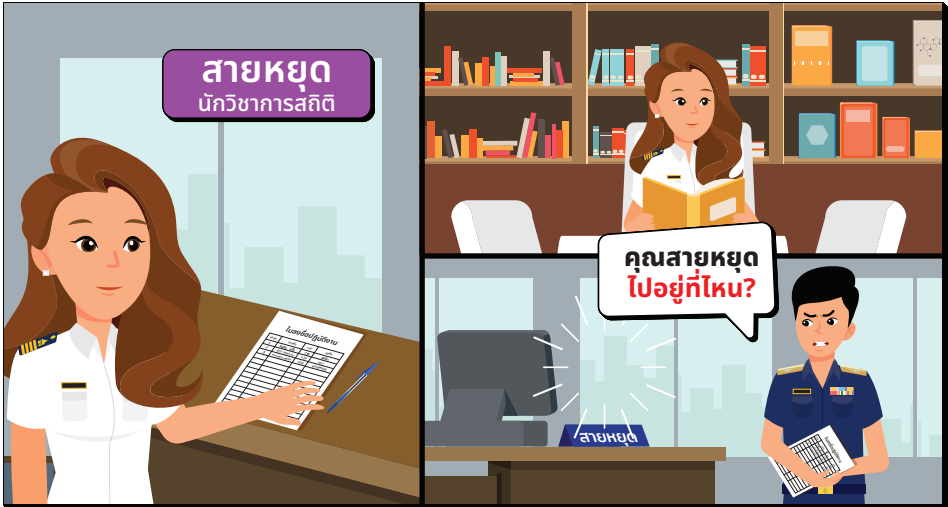
4

หากการละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการตามมาตรา 82 (5) ดังกล่าวนี กระทำโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง กรณีอาจเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงได้ตามนัยมาตรา 85 (2)

ตัวอย่างที่ 1

นางสายหยุด นักวิชาการสถิติ

เดินทางมายังสถานที่ราชการและลงชื่อมาปฏิบัติงานแล้ว จากนั้นไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไปอยู่ที่ใดไม่มีใครทราบ เป็นการละทิ้งหน้าที่ราชการ อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 82 (5)

ตัวอย่างที่ 2

นายสังสรรค์ นายช่างเครื่องกล

ออกไปกินอาหารกลางวันช่วงพักเที่ยง แล้วไม่กลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการในช่วงบ่าย โดยไม่มีการลาตามระเบียบ เป็นการละทิ้งหน้าที่ราชการ อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 82 (5)

ตัวอย่างที่ 3

นางเพียรพาก นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

ทำอาชีพเสริมเป็นแม่ค้าขายสินค้าออนไลน์ มาทำงานที่สถานที่ราชการ แต่กลับเอาแต่โฆษณาสินค้าของตนและหาลูกค้าจนไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย จนงานค้างคั่ง เป็นการทอดทิ้งหน้าที่ราชการ อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 82 (5)

มาตรา 82 (6)

“ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องกระทำการอันเป็นข้อปฏิบัติดังต่อไปนี้
ต้องรักษาความลับของทางราชการ”

บทบัญญัติมาตรานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ข้าราชการที่ได้ทราบความลับของทางราชการ รักษาความลับของทางราชการนั้นไว้ โดยไม่เปิดเผยให้ผู้ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องทราบถึงความลับของทางราชการดังกล่าว เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการได้

องค์ประกอบความผิด

- 1 ได้ทราบความลับของทางราชการ
- 2 นำความลับของทางราชการไปเปิดเผย

ข้อสังเกต

1 ความลับ หมายถึง

เรื่องราวที่ไม่พึงเปิดเผย โดยระบุว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. 2544 ได้กำหนดชั้นความลับของทางราชการออกเป็น 3 ชั้น ได้แก่ ลับที่สุด ลับมาก และลับ ทั้งนี้ไม่ว่าข้าราชการจะได้ทราบความลับดังกล่าวมาโดยตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือโดยทางอื่นใด และไม่ว่าจะเป็นผู้มีหน้าที่ราชการเกี่ยวกับเรื่องนั้นหรือไม่ก็ตาม ก็จะต้องรักษาความลับดังกล่าวไว้ โดยไม่นำไปเปิดเผยให้ผู้ไม่มีหน้าที่ได้ทราบ

2

หากการไม่ปฏิบัติตามมาตรา 82 (6) ดังกล่าวนี้นี้ เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง กรณีอาจเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงได้ตามนัยมาตรา 85 (7)

ตัวอย่างที่ 1

นางปัญหา ผู้อำนวยการกองแห่งหนึ่ง

เปิดเผยข้อมูลข้อสอบสำหรับการสอบคัดเลือกบรรจุเข้ารับราชการให้บุคคลอื่น ซึ่งไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องทราบ แต่ไม่ปรากฏว่ามีการเรียกเก็บผลประโยชน์ กรณีเป็นการไม่รักษาความลับของทางราชการ **อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 82 (6)**

ตัวอย่างที่ 2

นายเจียบขริม นักทรัพยากรบุคคล

ได้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการเลื่อนเงินเดือนให้แก่เจ้าหน้าที่บุคลากร ซึ่งไม่ได้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการออกคำสั่งดังกล่าวทราบก่อนที่จะประกาศรายชื่อในคำสั่งของกรมศุลกากรอย่างเป็นทางการ กรณีเป็นการไม่รักษาความลับของทางราชการ **อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 82 (6)**

ตัวอย่างที่ 3

นายสุขใจ นักวิชาการศุลกากร

ได้นำคำสั่งที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นข้าราชการระดับชำนาญการพิเศษ ซึ่งได้มีการเผยแพร่แล้วไปบอกกล่าวแก่ญาติพี่น้องของตนเพื่อให้ร่วมแสดงความยินดี **กรณีไม่ใช้การกระทำผิดวินัย** ฐานไม่รักษาความลับของทางราชการ**ตามมาตรา 82 (6)** เนื่องจากคำสั่งเกี่ยวกับการเลื่อนตำแหน่งที่ได้มีการประกาศแล้วข้างต้น มิใช่เอกสารลับตามที่ระเบียบของทางราชการกำหนดไว้

มาตรา 82 (7)

“ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องกระทำการอันเป็นข้อปฏิบัติดังต่อไปนี้
ต้องสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคีและต้องช่วยเหลือกันในการ
ปฏิบัติราชการระหว่างข้าราชการด้วยกันและผู้ร่วมปฏิบัติราชการ”

บทบัญญัติมาตรานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อย และความร่วมมือร่วมใจ
ระหว่างข้าราชการและผู้ร่วมปฏิบัติราชการ ซึ่งจะทำให้การปฏิบัติราชการมีประสิทธิภาพ
และบรรลุเป้าหมายส่วนรวม ตรงกันข้ามหากในหน่วยงานมีการทะเลาะเบาะแว้ง หวาดระแวง
ไม่ร่วมมือกัน งานที่ได้ก็จะไม่มีประสิทธิภาพประสิทธิผล ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด
แก่ทางราชการ ดังนั้น ข้าราชการจึงควรมีความสุภาพเรียบร้อย พุดจาไพเราะต่อกัน
รักษาความสามัคคี ไม่ทะเลาะวิวาทกัน และต้องช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการ

องค์ประกอบความผิด

- 1 ไม่สุภาพเรียบร้อย ไม่รักษาความสามัคคี ไม่ช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการ
- 2 ระหว่างข้าราชการด้วยกัน และผู้ร่วมปฏิบัติราชการ

ข้อสังเกต

1 ผู้ร่วมปฏิบัติราชการ หมายถึง

ผู้ที่ร่วมปฏิบัติงานด้วยกัน แม้มิได้เป็นข้าราชการ เช่น ลูกจ้างประจำ ลูกจ้าง
ชั่วคราว พนักงานราชการ เป็นต้น โดยข้าราชการและผู้ร่วมปฏิบัติราชการตาม
มาตรานี้ไม่จำกัดว่าต้องเป็นผู้อยู่ภายใต้สังกัดเดียวกัน จึงหมายความว่ารวมถึง
เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่นที่ร่วมปฏิบัติราชการด้วย

2 กรณีกำหนดให้ต้องสุภาพเรียบร้อยและรักษาความสามัคคี จะใช้บังคับทั่วไป
มิใช่เฉพาะในการปฏิบัติราชการเท่านั้น แม้นอกสถานที่ราชการหรือนอกเวลา
ราชการก็ยังคงต้องสุภาพเรียบร้อยและรักษาความสามัคคี แต่การช่วยเหลือกัน
จะใช้เฉพาะในการปฏิบัติราชการเท่านั้น

3 หากการไม่ปฏิบัติตามมาตรา 82 (7) ดังกล่าวนี้นี้ เป็นเหตุให้เกิดความเสียหาย
แก่ราชการอย่างร้ายแรง กรณีอาจเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงได้ตามนัยมาตรา 85 (7)

ตัวอย่างที่ 1

นายต๊ับ นักจัดการงานทั่วไป และนายต๊ับ เจ้าพนักงานศุลกากร

ได้ขกต๋อยทำร้ายกันขณะปฏิบัติหน้าที่ในสถานที่ทำงาน แต่ไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ กรณีเป็นการไม่รักษาความสามัคคี อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 82 (7)

ตัวอย่างที่ 2

นายอากร นักวิชาการศุลกากร

ไม่พอใจ นายชื้อตรง นักวิชาการศุลกากร เพราะถูกหักท้วงเรื่องการปฏิบัติงานระหว่างประชุมกันจึงไม่ยอมช่วยถือของตามที่นายชื้อตรงร้องขอเมื่อบังเอิญเจอกันที่ห้างสรรพสินค้า กรณีไม่เป็นความผิดวินัยตามมาตรา 82 (7) เนื่องจากมิได้เป็นการไม่ช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการ

มาตรา 82 (8)

“ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องกระทำการอันเป็นข้อปฏิบัติดังต่อไปนี้ ต้องต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรม และให้การสงเคราะห์แก่ประชาชนผู้ติดต่อราชการเกี่ยวกับหน้าที่ของตน”

บทบัญญัติมาตรานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ข้าราชการประพฤติปฏิบัติต่อประชาชนผู้มาติดต่อราชการ โดยต้องต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรม และให้การสงเคราะห์แก่ประชาชนด้วยความสุภาพเรียบร้อยและไม่ชักช้า

องค์ประกอบความผิด

- 1 ไม่ต้อนรับ ไม่ให้ความสะดวก ไม่ให้ความเป็นธรรม ไม่ให้การสงเคราะห์
- 2 แก่ประชาชนผู้ติดต่อราชการเกี่ยวกับหน้าที่ของตน

ข้อสังเกต

1 ประชาชนผู้ติดต่อราชการ หมายถึง

ผู้ที่ติดต่อราชการกับหน่วยงาน ซึ่งอาจเป็นการติดต่อ ณ ที่ทำการ หรือติดต่อโดยอยู่ห่างกัน เช่น ติดต่อทางโทรศัพท์ หรือติดต่อเมื่อเจ้าหน้าที่ออกไปปฏิบัติราชการนอกหน่วยงานก็ได้ โดยต้องเป็นกรณีที่ประชาชนติดต่อเกี่ยวกับหน้าที่ของข้าราชการผู้นั้นมิใช่ประชาชนทั่วไป หรือเพื่อนบ้านที่มีได้ติดต่อราชการ

2

หากการไม่ปฏิบัติตามมาตรา 82 (8) ดังกล่าวนี เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง กรณีอาจเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงได้ตามนัยมาตรา 85 (7)

ตัวอย่างที่ 1

นางสาวเมินเจย เจ้าพนักงานศุลกากร

ไม่ให้คำแนะนำผู้ประกอบการซึ่งมาติดต่อราชการ เกี่ยวกับการยื่นขอจดทะเบียน เนื่องจากเห็นว่าใกล้เวลาเลิกงาน จึงบอกแก่ผู้ประกอบการว่า “สี่โมงแล้วจะมารีบอะไรกัน จะกลับบ้านแล้ว พรุ่งนี้ค่อยมาใหม่” กรณีเป็นการไม่ต้อนรับ ไม่ให้ความสะดวกแก่ประชาชน ผู้ติดต่อราชการ **อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 82 (8)**

ตัวอย่างที่ 2

นายอวดแบ่ง นักวิชาการศุลกากร

ไม่พอใจที่นายราษฎร ผู้มาติดต่อดำเนินพิธีการออกของ ซึ่งได้นำรถยนต์เข้าไปจอดในพื้นที่จอดรถของหน่วยงานที่ไม่มีป้ายหรือสัญลักษณ์อย่างใดที่แสดงให้เห็นว่าเป็นที่จอดรถของเจ้าหน้าที่ของศุลกากร นายอวดแบ่งจึงได้นำรถยนต์ของตนเองจอดขวางรถยนต์ของนายราษฎร และใส่เกียร์ในตำแหน่ง P ไว้ ทำให้เมื่อนายราษฎรทำธุระเสร็จแล้วไม่สามารถนำรถออกไปได้ จึงแจ้งให้เลื่อนรถยนต์แต่นายอวดแบ่งแจ้งว่าตนกำลังปฏิบัติหน้าที่อยู่ ต้องรอให้ถึงเวลา 16.30 น. จึงจะดำเนินการให้กรณีเป็นการไม่ต้อนรับ ไม่ให้ความสะดวกแก่ประชาชนผู้ติดต่อราชการ **อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 82 (8)**

ตัวอย่างที่ 3

นายลำเอียง นักทรัพยากรบุคคล

ได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าหน้าที่รับเอกสารของผู้มาบรรจุรับราชการใหม่ในวันรายงานตัว ไม่รับเอกสารจากนายเป็นใหญ่ที่ยื่นแซงคิวผู้ที่มาเข้าแถวรออยู่ก่อน โดยบอกให้ไปเข้าแถวตามลำดับ จึงเป็นการให้ความเป็นธรรมแก่ประชาชนผู้มาก่อน **กรณีไม่เป็นความผิดวินัยตามมาตรา 82 (8)**

มาตรา 82 (9)

“ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องกระทำการอันเป็นข้อปฏิบัติดังต่อไปนี้ ต้องวางตนเป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่ราชการและในการปฏิบัติ การอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน กับจะต้องปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ ว่าด้วยมารยาททางการเมืองของข้าราชการด้วย”

บทบัญญัติมาตรานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ข้าราชการวางตนเป็นกลางทางการเมือง และสามารถปฏิบัติหน้าที่ราชการประจำต่อเนื่องไปได้ ไม่ว่าพรรคการเมืองใดจะเข้ามาเป็น รัฐบาลบริหารประเทศ และต้องปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการว่าด้วยมารยาททางการเมือง ของข้าราชการอีกด้วย

องค์ประกอบความผิด

- 1 ไม่วางตนเป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ และในการปฏิบัติกรอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน
- 2 ไม่กระทำการตามที่ระเบียบสำนักคณะรัฐมนตรีว่าด้วยมารยาททางการเมือง ของข้าราชการพลเรือน ลงวันที่ 16 มีนาคม 2499

ข้อสังเกต

1

การวางตนเป็นกลางทางการเมือง

ข้าราชการต้องวางตนเป็นกลางทางการเมืองเฉพาะในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ และในการ ปฏิบัติกรอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชนเท่านั้น เช่น ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการจะอำนวยความสะดวก ให้แก่พรรคการเมืองใดเป็นพิเศษกว่าพรรคการเมืองอื่น หรือพิเศษกว่าบุคคลทั่วไปไม่ได้ หรือจะชักชวนให้ประชาชนสนับสนุนพรรคการเมืองใดพรรคหนึ่งโดยเฉพาะก็ทำไม่ได้

ระเบียบสำนักคณะรัฐมนตรีว่าด้วยมารยาททางการเมืองของข้าราชการพลเรือน ลงวันที่ 16 มีนาคม 2499 กำหนดให้ข้าราชการสามารถเป็นสมาชิกพรรคการเมืองได้ โดยห้ามฝ่าฝืนข้อห้ามต่าง ๆ เช่น ไม่ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองใด ๆ อาทิ โฆษกพรรคการเมือง ไม่วิพากษ์วิจารณ์การกระทำของรัฐบาลให้ปรากฏแก่ประชาชน ไม่แต่งเครื่องแบบของพรรคการเมืองเข้าไปในสถานที่ราชการ และไม่ประดับเครื่องหมาย ของพรรคการเมืองใดเวลาสวมเครื่องแบบราชการ หรือในเวลาราชการ หรือสถานที่ราชการ เป็นต้น

2

หากการไม่ปฏิบัติตามมาตรา 82 (9) ดังกล่าวนี เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ อย่างร้ายแรง กรณีอาจเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงได้ตามนัยมาตรา 85 (7)

ตัวอย่างที่ 1

นางสาวกล้าแกร่ง นักวิทยาศาสตร์

ยื่นขอพบพรรคการเมืองพรรคหนึ่ง จึงได้นำใบปลิวของพรรคการเมืองไปแจกเพื่อนร่วมงานในสถานที่ทำงานและขณะอยู่ในเวลาปฏิบัติงาน พร้อมทั้งติดเข็มกลัดของพรรคการเมืองดังกล่าวที่มุมบนขวาของเสื้อเครื่องแบบราชการ กรณีเป็นการไม่วางตนเป็นกลางทางการเมือง และไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการว่าด้วยมารยาททางการเมืองของข้าราชการ อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 82 (9)

ตัวอย่างที่ 2

นายโทรโข่ง นักวิชาการตรวจสอบภายใน

ได้สวมเครื่องแบบข้าราชการกรมศุลกากรขึ้นไปบนเวทีปราศรัยของพรรคการเมืองหนึ่ง จากนั้นได้ประกาศสนับสนุนพรรคการเมืองนั้น กรณีเป็นการไม่วางตนเป็นกลางทางการเมือง และไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการว่าด้วยมารยาททางการเมืองของข้าราชการ อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 82 (9)

ตัวอย่างที่ 3

นายเผด็จการ นิตินกร

ดำรงตำแหน่งโฆษกพรรคการเมืองพรรคหนึ่ง กรณีเป็นการไม่วางตนเป็นกลางทางการเมือง และไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการว่าด้วยมารยาททางการเมืองของข้าราชการ อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 82 (9)

มาตรา 82 (10)

“ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องกระทำการอันเป็นข้อปฏิบัติดังต่อไปนี้
ต้องรักษาชื่อเสียงของตน และรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่ง
หน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย”

บทบัญญัติมาตรานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ข้าราชการพลเรือน ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับประชาชน ต้องรักษาชื่อเสียงของตนและรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย เพราะหากข้าราชการมีความประพฤติไม่ดี ไม่รักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน ประชาชนอาจเสื่อมศรัทธาต่อข้าราชการ ซึ่งจะทำให้การบริหารประเทศไม่ราบรื่น จึงได้นำเอาเรื่องความประพฤติส่วนตัวของข้าราชการเข้ามาเป็นข้อกำหนดวินัย

องค์ประกอบความผิด

1 ไม่รักษาชื่อเสียงของตน

2 ไม่รักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่ง
หน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย

ข้อสังเกต

1

การไม่รักษาชื่อเสียงหรือเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา ได้แก่

1. ข้าราชการแต่ละตำแหน่งอาจอยู่ในฐานะที่จะต้องรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่แตกต่างกันได้ อาทิ ข้าราชการระดับผู้บังคับบัญชาหรือข้าราชการบางตำแหน่ง เช่น ครู ย่อมอยู่ในฐานะที่จะต้องประพฤติปฏิบัติตนรักษาเกียรติศักดิ์ให้เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของประชาชนหรือวงศ์ญาติเป็นพิเศษกว่าข้าราชการทั่วไป
2. เป็นการกระทำที่สังคมรังเกียจ โดยพิจารณาจากความรู้สึกของประชาชน หรือของข้าราชการทั่วไป ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาได้
3. เป็นการกระทำโดยเจตนา

2

ความผิดตามมาตรานี้อาจเป็นเรื่องความประพฤติส่วนตัวที่ไม่เกี่ยวกับการหาผลประโยชน์ (เช่น เรื่องความสัมพันธ์ฉันชู้สาว) หรืออาจจะเป็นเรื่องการหาผลประโยชน์ก็ได้ (เช่น เรื่องหลอกลวงโกงเงินประชาชน) หรืออาจเป็นเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ราชการก็ได้ แต่หน้าที่ราชการนั้นมิใช่หน้าที่ราชการโดยตรง

หากการไม่ปฏิบัติตามมาตรา 82 (10) ดังกล่าวนี้อยู่ถึงขั้นเป็นการประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง กรณีอาจเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงได้ตามนัยมาตรา 85 (4) อาทิ **กรณีผู้สาว** ต้องพิจารณาตำแหน่งหน้าที่และความรู้ลึกของสังคมเป็นรายกรณีไป หากขณะมีความสัมพันธ์เชิงชู้สาวมิได้ทราบว่าอีกฝ่ายมีสามีหรือภริยาแล้ว อาจนำมาเป็นเหตุผลหย่อนโทษได้ ทั้งนี้ กรณีผู้สาวนี้อาจเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงได้ เช่น กรณีมีความสัมพันธ์ทางเพศกับบุคคลอื่น ทั้งที่ทั้งสองฝ่ายต่างมีคู่สมรสอยู่แล้ว หรือกรณีผู้บังคับบัญชามีความสัมพันธ์เชิงชู้สาวกับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ทั้งที่มีภริยาและบุตรอยู่แล้ว โดยได้จดทะเบียนสมรสซ้อนและทอดทิ้งครอบครัว **กรณีเสพสุรา** โดยเสพสุราในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือเมาสุราเสียราชการ หรือเมาสุราในที่ชุมชนจนเกิดเรื่องเสียหาย หรือเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ ก็ถือเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงได้

ตัวอย่างที่ 1

นายเลื่อมเสีย นักวิชาการศุลกากร

ได้พานางชื่นชมเข้าไปในพื้นที่รักษาความปลอดภัยของท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ เพื่อให้นางชื่นชมเข้าหาศิลปินต่างประเทศที่ชื่นชอบ โดยใช้บัตรรักษาความปลอดภัยที่ออกให้แก่เจ้าหน้าที่ศุลกากรผู้ปฏิบัติหน้าที่ ต่อมาปรากฏข้อเท็จจริงทางสื่อโซเชียลมีเดียเป็นเหตุให้กรมศุลกากรถูกวิพากษ์วิจารณ์ในเชิงลบ กรณีเป็นการไม่รักษาชื่อเสียงของตน และรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ **อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 82 (10)**

ตัวอย่างที่ 2

นางฟุ่มเฟือย นักวิชาการเงินและบัญชี

ได้กู้ยืมเงินจากนายร่ำรวย จำนวน 200,000 บาท โดยเมื่อถึงกำหนดก็ไม่ชำระหนี้จนมีการฟ้องร้องต่อศาล และศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ชำระหนี้ แต่นางฟุ่มเฟือยก็ไม่**ชำระหนี้** เมื่อนายร่ำรวยมาทวงถามถึงที่ทำงานก็บ่ายเบี่ยง ดุด่านายร่ำรวยว่าขี้เหนียว กรณีเป็นการไม่รักษาชื่อเสียงของตน และรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ **อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 82 (10)**

ตัวอย่างที่ 3

นายไหล่สิน เจ้าพนักงานโสตทัศนศึกษา

ทอดทิ้งภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายและบุตรที่กำลังศึกษาอยู่ไปมีความสัมพันธ์
เชิงชู้สาวกับหญิงอื่น โดยไม่ส่งเสียเลี้ยงดูเป็นเวลาประมาณ 2 ปี ทำให้ภริยาและบุตร
ได้รับความเดือดร้อนแต่ภายหลังได้ยินยอมจ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดู กรณีเป็นการไม่รักษา
ชื่อเสียงของตน และรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ **อันเป็นความผิดวินัย
ตามมาตรา 82 (10)**

ความผิดฐาน ไม่กระทำการตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

มาตรา 82 (11) “ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องกระทำการอันเป็นข้อปฏิบัติดังต่อไปนี้
กระทำการอื่นใดตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.”

ปัจจุบันยังไม่มีกรออกกฎ ก.พ. ดังกล่าว แต่ถ้าหากต่อไปได้มีการกำหนดข้อปฏิบัติ
เพิ่มเติม ข้าราชการพลเรือนสามัญจะต้องกระทำการตามที่กำหนดไว้ในกฎ ก.พ. ดังกล่าวด้วย

3

การกระทำ

อันเป็นข้อห้ามปฏิบัติ

การกระทำอันเป็นข้อห้ามปฏิบัติ

นอกจากข้าราชการทุกคนต้องทราบข้อกำหนดวินัยอันเป็นข้อปฏิบัติแล้ว ยังต้องทราบถึงข้อห้ามปฏิบัติตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 เพื่อจะได้ประพฤติปฏิบัติตนเป็นข้าราชการที่มีวินัย และไม่กระทำการฝ่าฝืนข้อห้ามปฏิบัติ อันจะส่งผลให้ข้าราชการผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดวินัย โดยการกระทำอันเป็นข้อห้ามปฏิบัติที่ข้าราชการห้ามฝ่าฝืน มีดังต่อไปนี้

ความผิดฐาน รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา

มาตรา 83 (1)

“ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่กระทำการใดอันเป็นข้อห้ามดังต่อไปนี้ ต้องไม่รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา การรายงานโดยปกปิดข้อความ ซึ่งควรต้องแจ้งถือว่าเป็นการรายงานเท็จด้วย”

บทบัญญัติมาตรานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาได้รับข้อมูลที่ถูกต้องจากผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา อันจะเป็นประโยชน์ในการวินิจฉัยสั่งการและดำเนินงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชา และป้องกันมิให้เกิดการสั่งการหรือดำเนินการเรื่องใดโดยผิดพลาดบกพร่อง และทำให้ราชการเสียหาย อันเนื่องมาจากการได้รับรายงานเท็จ

องค์ประกอบความผิด

- 1 มีการรายงาน
- 2 รายงานเป็นเท็จ
- 3 เป็นการรายงานต่อผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย

1 การรายงาน

อาจเป็นการรายงานด้วยวาจา หรือเป็นหนังสือ หรือวิธีอื่นใด เพื่อพิจารณาวินิจฉัย ขออนุญาต ขออนุมัติ หรือเพื่อทราบก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นการรายงาน เรื่องการปฏิบัติราชการตามหน้าที่หรือตามที่ได้รับมอบหมายเสมอไป แต่อาจเป็น การรายงานในเรื่องอื่นที่มีกฎหมาย ระเบียบ แบบแผน คำสั่งของผู้บังคับบัญชาหรือ มติคณะรัฐมนตรีกำหนดให้รายงานก็ได้

2 กรณีที่ถือว่าเป็นการ “รายงานเท็จ”

เป็นกรณีที่รายงานโดยผู้รายงานรู้อยู่แล้วว่ารายงานนั้นทั้งหมดหรือบางส่วน ไม่เป็นความจริง หรือรายงานโดยปกปิดข้อความที่ควรต้องบอก ซึ่งจะพิจารณา จากพฤติการณ์และข้อความที่ปกปิดว่าการรายงานข้อความที่ปกปิดนั้นอาจทำให้ ผลการพิจารณาของผู้บังคับบัญชาเปลี่ยนแปลงไป เช่น การรายงานเพื่อขออนุมัติ หรืออนุญาตโดยบอกกล่าวแต่ข้อดี ทำให้ผู้บังคับบัญชาสั่งอนุมัติหรืออนุญาต แต่หากได้รายงานโดยบอกถึงข้อเสียเพื่อประกอบดุลพินิจด้วย ผู้บังคับบัญชาอาจไม่ อนุมัติหรืออนุญาตก็ได้ ถือเป็นการรายงานโดยปกปิดข้อความที่ควรต้องบอก

3 หากการฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา 83 (1) ดังกล่าวนี เป็นเหตุให้เกิดความเสียหาย แก่ราชการอย่างร้ายแรง กรณีอาจเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงได้ตามนัย มาตรา 85 (7)

ตัวอย่างที่ 1

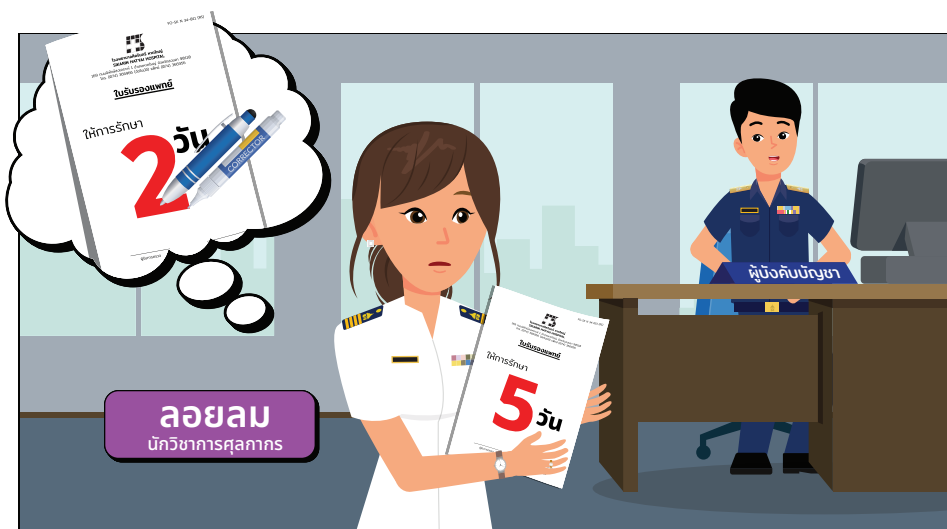
นายเกียจคร้าน นิตินกร

ได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาให้เดินทางไปสืบสวนข้อเท็จจริงกรณีข้าราชการ
ด้านบุคลากรแห่งหนึ่งหยุดราชการเกินกว่า 15 วัน ว่ามีเหตุผลสมควรหรือไม่
โดยให้เดินทางไปยังบ้านพักและด้านบุคลากรนั้น และสอบถามข้อมูลจากผู้บังคับบัญชาชั้นต้น
เพื่อนร่วมงาน ญาติ และครอบครัวของผู้หยุดราชการ ซึ่งปรากฏว่านายเกียจคร้าน
ไม่ได้ไปสืบสวนเอง แต่ได้สมมติข้อเท็จจริงและพยานแล้วรายงานผู้บังคับบัญชาว่า
ได้ไปสืบสวนแล้ว กรณีเป็นการรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา อันเป็นความผิดวินัย
ตามมาตรา 83 (1)

ตัวอย่างที่ 2

นางลอยลม นักวิชาการบุคลากร

แก้ไขใบรับรองแพทย์จากที่ควรพักรักษาตัว 2 วัน เป็น 5 วัน เพื่อจะได้มี
วันลามากขึ้น และยื่นใบรับรองแพทย์ดังกล่าวประกอบการลาต่อผู้บังคับบัญชา
กรณีเป็นการรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 83 (1)

มาตรา 83 (2)

“ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่กระทำการใดอันเป็นข้อห้ามดังต่อไปนี้ ต้องไม่ปฏิบัติราชการอันเป็นการกระทำการข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตน เว้นแต่ผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไปเป็นผู้สั่งให้กระทำหรือได้รับอนุญาตเป็นพิเศษชั่วคราว”

บทบัญญัติมาตรานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ข้าราชการปฏิบัติราชการโดยเสนอตามลำดับชั้น ผู้บังคับบัญชา เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับงานทั้งหมดในหน่วยงาน ได้รับรู้งานทุกอย่าง และสามารถสั่งงาน มอบหมายงาน และกำกับตรวจสอบงานต่าง ๆ ได้ โดยไม่ก่อให้เกิดความผิดพลาดและความเสียหายแก่ราชการอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ ข้ามลำดับการบังคับบัญชา

องค์ประกอบความผิด

1

เป็นการปฏิบัติราชการตามหน้าที่ หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

2

เป็นการกระทำการข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตนตั้งแต่หนึ่งลำดับขึ้นไป

ข้อยกเว้น

หากผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไปเป็นผู้สั่งให้กระทำการข้ามได้หรือสั่งให้ปฏิบัติราชการ โดยเสนอตรง หรือได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชาที่ถูกกระทำการข้ามเป็นพิเศษชั่วคราว การกระทำนั้นจะไม่ใช่ความผิดวินัยฐานปฏิบัติราชการข้ามผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 83 (2)

ข้อสังเกต

1

การใช้สิทธิส่วนบุคคลในบางเรื่องแม้เกี่ยวกับราชการแต่ไม่ใช่เป็นการปฏิบัติราชการ เช่น การร้องเรียน หรือการลา หากกระทำการข้ามผู้บังคับบัญชาก็ไม่ใช่ความผิดตามมาตรา 83 (2)

2

การเสนองานต่อรองอธิบดีตามสายการบังคับบัญชา จะต้องเสนอต่อรองอธิบดี ซึ่งได้รับมอบหมายจากอธิบดีให้กำกับดูแลและปฏิบัติราชการแทนในส่วนราชการนั้นโดยไม่ต้องเสนอต่อรองอธิบดีทุกคน

3

หากการฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา 83 (2) ดังกล่าวนี เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง กรณีอาจเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงได้ตามนัยมาตรา 85 (7)

ตัวอย่างที่ 1

นายเส้นใหญ่ ผู้อำนวยการกองแห่งหนึ่ง

ทำรายงานผลงานเสนอต่ออธิบดี โดยไม่ผ่านรองอธิบดีที่ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลกองนั้น เพราะนายเส้นใหญ่เห็นว่าเป็นงานที่เร่งรีบ ไม่ต้องการให้มีคนตรวจงานหลายคน ทั้งที่อธิบดีไม่ได้สั่งการให้เสนอตรงหรือได้รับอนุญาตจากรองอธิบดีเป็นพิเศษแต่อย่างใด กรณีเป็นการปฏิบัติราชการข้ามผู้บังคับบัญชา อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 83 (2)

ตัวอย่างที่ 2

นายชัยสิทธิ์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

ได้ยื่นใบลาป่วย โดยไม่ผ่านผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไปหนึ่งระดับ แต่ได้ยื่นใบลาต่อผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจอนุญาตโดยตรง การกระทำไม่เป็นความผิดวินัยฐานปฏิบัติราชการข้ามผู้บังคับบัญชา ตามมาตรา 83 (2) เพราะการลาไม่ใช้การปฏิบัติราชการ แต่กรณีอาจเป็นความผิดฐานไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ ตามมาตรา 82 (2) เนื่องจากการยื่นใบลาโดยผิดระเบียบการลา

มาตรา 83 (3)

“ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่กระทำการใดอันเป็นข้อห้ามดังต่อไปนี้ ต้องไม่อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน หาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น”

บทบัญญัติมาตรานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การปฏิบัติราชการเป็นไปเพื่อบรรลุผลประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชน ไม่ใช่เพื่อประโยชน์ส่วนตน ดังนั้น สิทธิประโยชน์ที่ข้าราชการจะได้รับจากการปฏิบัติราชการจึงจำกัดเท่าที่กฎหมาย หรือระเบียบกำหนดไว้

องค์ประกอบความผิด

1 มีหน้าที่ราชการ

2 ทำการหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น ไม่ว่าจะโดยอาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่นั้น โดยทางตรงหรือทางอ้อม

ข้อสังเกต

1

ประโยชน์ หมายถึง

สิ่งที่เป็นผลดีหรือเป็นคุณหรือผลที่ได้ตามต้องการ ซึ่งอาจเป็นทรัพย์สินเงินทอง หรือประโยชน์อย่างอื่น เช่น ประโยชน์ในการได้สิทธิบางอย่าง หรือได้รับบริการพิเศษ เป็นต้น

2

การหาประโยชน์ที่จะเป็นความผิดนี้จะต้องมีการอาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการไปใช้หาประโยชน์ด้วย ดังนั้น การหาประโยชน์กับอำนาจหน้าที่จึงต้องมีส่วนสัมพันธ์กัน แต่ไม่จำเป็นต้องเป็นการหาประโยชน์ด้วยการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ

3

หากการฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา 83 (3) ดังกล่าวนี เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง กรณีอาจเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงได้ตามนัยมาตรา 85 (7)

ตัวอย่างที่ 1

นายประหยัด เจ้าพนักงานศุลกากร

ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดูแลรักษารถยนต์และคนขับรถประจำด่านศุลกากรแห่งหนึ่ง แต่กลับนำรถยนต์ของทางราชการไปทำธุระส่วนตัว โดยขับไปเยี่ยมครอบครัวที่อีกจังหวัดหนึ่ง ในวันหยุดยาว และใช้รถยนต์ดังกล่าวในการขนย้ายของจากบ้านพักไปยังสถานที่ต่าง ๆ อันไม่เกี่ยวกับหน้าที่ราชการหลายครั้ง อันเป็นการอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนหาประโยชน์ให้แก่ตนเอง **อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 83 (3)**

ตัวอย่างที่ 2

นางสาวต๋อรอง นักวิชาการพัสดุ

มีหน้าที่จัดซื้อวัสดุสำนักงาน ได้รับส่วนลด 10% เป็นการส่วนตัว ทุกครั้งที่มีการซื้อขายระหว่างกรมฯ และร้านค้า โดยทางราชการไม่ได้รับส่วนลดดังกล่าวและร้านค้าออกใบเสร็จรับเงินเต็มราคาทุกครั้ง การรับส่วนลดจากการซื้อของให้ทางราชการเอาเป็นส่วนตัว กรณีเป็นการอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนหาประโยชน์ให้แก่ตนเอง **อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 83 (3)**

ตัวอย่างที่ 3

นางโชคช่วย เจ้าพนักงานธุรการ

ได้ละทิ้งหน้าที่ราชการไป 1 วัน อาศัยโอกาสที่ตนมีหน้าที่ควบคุมดูแลสมุดบัญชีการลงเวลามาปฏิบัติราชการ ทำการลงลายมือชื่อมาปฏิบัติราชการในวันที่ได้ละทิ้งหน้าที่ราชการ กรณีเป็นการอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนหาประโยชน์ให้แก่ตนเอง **กรณีเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 83 (3)**

มาตรา 83 (4)

“ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่กระทำการใดอันเป็นข้อห้ามดังต่อไปนี้
ต้องไม่ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ”

บทบัญญัติมาตรานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ข้าราชการตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง รักษาประโยชน์ของทางราชการ ไม่ประมาทเลินเล่อจนทำให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการได้

องค์ประกอบความผิด

- 1 มีหน้าที่ราชการ
- 2 กระทำการโดยประมาทเลินเล่อ

ข้อสังเกต

1 ประมาทเลินเล่อ หมายความว่า

การกระทำที่ไม่รอบคอบ ขาดความระมัดระวัง หรือกระทำไปโดยพลั้งเพลอ หลงลืม ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือในเรื่องที่มีหน้าที่ราชการ โดยไม่มีเจตนาที่จะให้เกิดความเสียหาย การประมาทเลินเล่อนี้มีได้ทั้งลักษณะที่เป็นการกระทำหรือละเว้นการกระทำ

- 2 หากการฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา 83 (4) ดังกล่าวนี เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง กรณีอาจเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงได้ตามนัยมาตรา 85 (7)

ตัวอย่างที่ 1

นายข้าของ เจ้าพนักงานศุลกากร

เป็นผู้ควบคุมการสุบถ่ายน้ำมันออกนอกราชอาณาจักรตามใบขนสินค้าขาออกฉบับหนึ่ง แต่ปรากฏว่าน้ำมันที่ส่งออกนั้นได้ถูกนำไปขายและสุบถ่ายออกไปเป็นจำนวนมาก ก่อนมาถึงด่านศุลกากร โดยคงเหลือน้ำมันซึ่งนำมาสุบถ่ายเพียง 5,000 ลิตร ซึ่งหากนายข้าของได้ใช้ความระมัดระวังอย่างเพียงพอน่าจะสังเกตได้ว่า **ปริมาณน้ำมันไม่ตรงตามที่สำแดงในใบขนสินค้าฯ จำนวน 40,000 ลิตร** ทั้งนี้ การยื่นคำขอยกเว้นภาษียังไม่ได้รับการอนุมัติจึงยังไม่เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ กรณีเป็นการประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ **อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 83 (4)**

ตัวอย่างที่ 2

นายว่องไว นักวิชาการพัสดุ

ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาให้ออกไปจัดซื้อของใช้ในราชการ แต่เมื่อเดินทางกลับถึงที่ทำงาน ปรากฏว่าของที่ซื้อมาไม่ตรงกับที่ผู้บังคับบัญชาสั่งให้ซื้อ ไม่สามารถ **ใช้ในราชการได้** กรณีเป็นการประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ **อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 83 (4)**

มาตรา 83 (5)

“ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่กระทำการใดอันเป็นข้อห้ามดังต่อไปนี้ ต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน”

บทบัญญัติมาตรานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อไม่ให้ข้าราชการใช้ตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนแสวงหาประโยชน์ หรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่ราชการ รวมถึงหาประโยชน์จากชื่อของข้าราชการ ด้วยเหตุที่จะก่อให้เกิดความเสื่อมศรัทธา เสียเกียรติ และเสียความเที่ยงธรรมในระบอบราชการจนทำให้ประชาชนไม่ได้รับความเป็นธรรม ไม่ศรัทธา และไม่ให้ความร่วมมือกับทางราชการได้

องค์ประกอบความผิด

- 1 กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์
- 2 อาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

1

ประโยชน์ หมายถึง

สิ่งที่เป็นผลดีหรือเป็นคุณหรือผลที่ได้ตามต้องการ ซึ่งอาจเป็นทรัพย์สินเงินทอง หรือประโยชน์อย่างอื่น เช่น ประโยชน์ในการได้สิทธิบางอย่างหรือได้รับการพิเศษ เป็นต้น โดยการหาผลประโยชน์ที่จะเป็นความผิดนี้จะต้องเป็นเรื่องการหาผลประโยชน์ โดยกระทำได้ด้วยตนเอง หรือยอมให้ผู้อื่นกระทำ

2

อาจทำให้เสียความเที่ยงธรรม

เป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาว่าข้าราชการมีอำนาจหน้าที่ราชการอย่างไรและกรณีเป็นการหาผลประโยชน์ในเรื่องที่ผู้นั้นมีอำนาจหน้าที่ราชการหรือไม่ ถ้าเป็นเรื่องที่ผู้นั้นมีอำนาจหน้าที่ราชการก็ย่อมทำให้บุคคลทั่วไปรู้สึกได้ว่าผู้นั้นอาจปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยลำเอียงเข้าข้างตนเองหรือผู้อื่น โดยไม่จำเป็นต้องปรากฏข้อเท็จจริงว่า ได้เกิดความไม่เที่ยงธรรมหรือปฏิบัติด้วยความลำเอียงขึ้นแล้ว

3

อาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา ได้แก่

1. ข้าราชการแต่ละตำแหน่งอาจอยู่ในฐานะที่จะต้องรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่แตกต่างกันได้ อาทิ ข้าราชการระดับผู้บังคับบัญชา หรือข้าราชการบางตำแหน่ง เช่น ครู ย่อมอยู่ในฐานะที่จะต้องประพฤติปฏิบัติตนรักษาเกียรติศักดิ์ให้เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของประชาชนหรือวงสังคมเป็นพิเศษกว่าข้าราชการทั่วไป
2. เป็นการกระทำที่สังคมรังเกียจ โดยพิจารณาจากความรู้สึกของประชาชน หรือของข้าราชการทั่วไป ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาได้
3. เป็นการกระทำโดยเจตนา

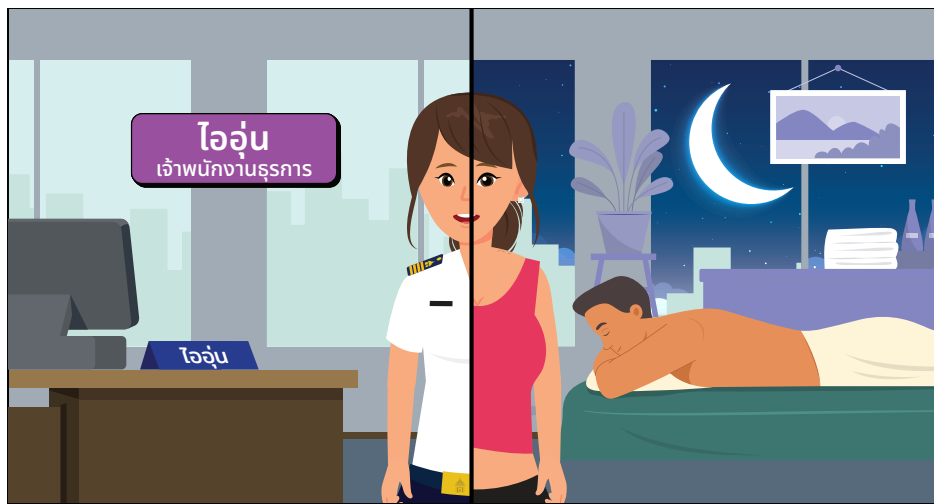
4

หากการฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา 83 (5) ดังกล่าวนี้นี้ เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง กรณีอาจเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงได้ตามนัยมาตรา 85 (7)

ตัวอย่างที่ 1

นางสาวไออุ่น เจ้าพนักงานธุรการ

หารายได้พิเศษนอกเวลาราชการ ด้วยการไปเป็นหญิงบริการอาบอบนวด แม้จะไม่ปรากฏว่าเป็นการผิดกฎหมาย แต่ในความรู้สึกของสังคมพึงเห็นได้ว่ารู้สึกรังเกียจ กรณีเป็นการหาประโยชน์ซึ่งอาจเป็นการเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ **อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 83 (5)**

ตัวอย่างที่ 2

นายขยันยิ่ง นักวิชาการคอมพิวเตอร์

ขับรถแท็กซี่นอกเวลาราชการเพื่อหารายได้เสริมเลี้ยงดูครอบครัว ซึ่งไม่ถือเป็นการกระทำที่สังคมรังเกียจ กรณีไม่เป็นการหาประโยชน์ซึ่งอาจเป็นการเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ **จึงไม่เป็นความผิดวินัยตามมาตรา 83 (5)**

มาตรา 83 (6) “ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่กระทำการใดอันเป็นข้อห้ามดังต่อไปนี้
ต้องไม่เป็นกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใด
ที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท”

บทบัญญัติมาตรานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ข้าราชการตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ เอาใจใส่ รักษาประโยชน์ของทางราชการ และเพื่อให้ข้าราชการยึดการรับราชการเป็นอาชีพ โดยไม่กังวลหรือทุ่มเทในการปฏิบัติหน้าที่ให้กับกิจการของเอกชนจนเสียราชการ

องค์ประกอบความผิด

- 1 เป็นกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกัน
- 2 ในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

ข้อสังเกต

- 1 หากข้าราชการดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น เช่น กรรมการผู้อำนวยการ หรือผู้อำนวยการ ที่มีลักษณะงานและหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเดียวกัน หรือคล้ายคลึงกันกับกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ ย่อมถือว่ากระทำความผิดวินัยตามมาตรา 83 (6)
- 2 การเป็นผู้ถือหุ้น หุ้นส่วน กรรมการ หรือเป็นที่ปรึกษา โดยมิได้มีอำนาจเข้าไปจัดการงานใดในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท ไม่ถือเป็นการกระทำความผิดวินัยตามมาตรา 83 (6) แต่ถ้าหากข้าราชการได้ใช้เวลาราชการในการเข้าร่วมประชุมของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทในฐานะผู้ถือหุ้นหรือตำแหน่งอื่นใดข้างต้น ถือได้ว่าเป็นการไม่อุทิศเวลาให้แก่ราชการอันเป็นการกระทำความผิดวินัยตามมาตรา 82 (5)
- 3 หากการฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา 83 (6) ดังกล่าวนี เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง กรณีอาจเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงได้ตามนัยมาตรา 85 (7)

ตัวอย่างที่ 1

นายเจ้านาย นักจัดการงานทั่วไป

เป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทแห่งหนึ่ง โดยมีได้มีอำนาจในการเข้าไปจัดการงานใด ๆ ในบริษัท
ดังกล่าว กรณีจึงไม่ถือว่าได้ดำรงตำแหน่งที่มีลักษณะงานและหน้าที่ความรับผิดชอบอย่าง
เดียวกัน หรือคล้ายคลึงกันกับกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ **จึงไม่เป็นการกระทำผิดวินัย
ตามมาตรา 83 (6)**

ตัวอย่างที่ 2

นายหมายมัน นักประชาสัมพันธ์

เป็นตัวแทนประกันชีวิตของบริษัทแห่งหนึ่ง โดยลักษณะงานของตัวแทนประกันชีวิต
ที่นายหมายมันทำนั้น มิได้มีเงินเดือนประจำ ได้รับเพียงบำเหน็จคิดเป็นเปอร์เซ็นต์
ในการหาประกันชีวิตและไม่มีความสัมพันธ์กับบริษัทในฐานะนายจ้างกับลูกจ้าง มีเพียงหน้าที่
ชักชวนแนะนำประชาชนให้เข้าทำประกันชีวิตกับบริษัท และให้บริการแก่ผู้เอาประกัน
ตามสมควรเท่านั้น กรณีจึงไม่ถือว่าได้ดำรงตำแหน่งที่มีลักษณะงานและหน้าที่ความรับผิดชอบ
อย่างเดียวกัน หรือคล้ายคลึงกันกับกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ **จึงไม่เป็นการกระทำผิด
วินัยตามมาตรา 83 (6)**

ตัวอย่างที่ 3

นางรวยทรัพย์ เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี

เป็นผู้อำนวยการของบริษัทแห่งหนึ่ง โดยมีอำนาจจัดการงานและลงนามแทนบริษัท
กรณีจึงถือว่าได้ดำรงตำแหน่งที่มีลักษณะงานและหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเดียวกัน
หรือคล้ายคลึงกันกับกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ **อันเป็นการกระทำผิดวินัยตาม
มาตรา 83 (6)**

มาตรา 83 (7)

“ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่กระทำการใดอันเป็นข้อห้ามดังต่อไปนี้ ต้องไม่กระทำการอย่างใดที่เป็นการกลั่นแกล้ง กดขี่ หรือข่มเหงกัน ในการปฏิบัติราชการ”

บทบัญญัติมาตรานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ข้าราชการซึ่งอยู่ร่วมกันในหน่วยงานและปฏิบัติราชการร่วมกัน สามารถปฏิบัติราชการร่วมกันได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น นอกจากจะต้องมีความสามัคคีระหว่างกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการปฏิบัติหน้าที่ราชการแล้ว ยังจะต้องไม่กลั่นแกล้ง กดขี่ หรือข่มเหงกันในการปฏิบัติราชการด้วย

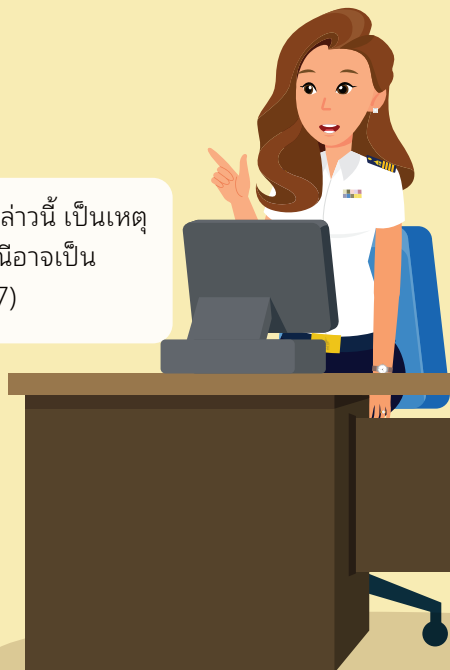
องค์ประกอบความผิด

- 1 กระทำการอย่างใดที่เป็นการกลั่นแกล้ง กดขี่ หรือข่มเหงกัน
- 2 เป็นการกระทำในการปฏิบัติราชการ

ข้อสังเกต

หากการฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา 83 (7) ดังกล่าวนี เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง กรณีอาจเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงได้ตามนัยมาตรา 85 (7)

กรณีตัวอย่าง

นายสมชาย หัวหน้าฝ่าย

เก็บงานที่นายปกป้อง ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาเสนอไว้นานจนเรื่องหายโดยไม่บอกกล่าว ให้ผู้เสนองานทราบ เมื่อนายปกป้องทวงถามก็เฉยเสีย ไม่ชี้แจงใด ๆ จนกระทั่งนายปกป้อง ไม่ได้เงินเดือนเพราะไม่มีผลงาน พฤติการณ์ของนายสมชายมีลักษณะที่ส่อไปในทางกลั่นแกล้งกันในการปฏิบัติราชการ **อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 83 (7)**

มาตรา 83 (8) “ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่กระทำการใดอันเป็นข้อห้ามดังต่อไปนี้ ต้องไม่กระทำการอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.”

บทบัญญัติมาตรานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ความสำคัญกับการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และเป็นการแก้ไขป้องกันการกระทำอันเป็นการล่วงละเมิด หรือคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้นในส่วนราชการ เนื่องจากการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ เป็นการกระทำที่ส่งผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจกับตัวผู้ถูกระทำโดยตรง และยังอาจส่งผลกระทบต่อถึงการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิภาพประสิทธิผลอีกด้วย โดยมีการกำหนดกรณีดังกล่าวไว้ในกฎ ก.พ. ว่าด้วยการกระทำการอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ พ.ศ. 2553

องค์ประกอบความผิด

1 กระทำโดยวิธีต่าง ๆ ที่มีลักษณะส่อไปในทางเพศ

- (1) กระทำด้วยการสัมผัสส่วนร่างกาย เช่น การจูบ การโอบกอด การจับอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง เป็นต้น
- (2) กระทำด้วยวาจา เช่น วิจารณ์ร่างกาย พุดหยอกล้อ พุดหยาบคาย เป็นต้น
- (3) กระทำด้วยอากัปกิริยา เช่น การใช้สายตาหลอนลาม การทำสัญญาณหรือสัญลักษณ์ใด ๆ เป็นต้น
- (4) การแสดงหรือสื่อสารด้วยวิธีการใด ๆ เช่น แสดงรูปลามกอนาจาร ส่งจดหมาย ข้อความ หรือการสื่อสารรูปแบบอื่น เป็นต้น
- (5) การแสดงพฤติกรรมอื่นใด ซึ่งผู้ถูกระทำไม่พึงประสงค์ หรือเดือดร้อนรำคาญ

2 ต้องเป็นการกระทำต่อข้าราชการด้วยกัน หรือต่อผู้ร่วมปฏิบัติราชการ

3 เกิดขึ้นในสถานที่ราชการหรือนอกสถานที่ราชการ

4 ผู้ถูกระทำมิได้ยินยอมต่อการกระทำนั้น หรือทำให้ผู้ถูกระทำเดือดร้อนรำคาญ

1

การล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ

เป็นการกระทำต่อเพศเดียวกันหรือต่างเพศกันก็ได้ เพียงแต่ผู้ถูกระทำจะต้องมิได้ยินยอมต่อการกระทำนั้นหรือทำให้ผู้ถูกระทำเดือดร้อนรำคาญ

2

ผู้ถูกระทำจะเป็นข้าราชการที่อยู่ในหน่วยงานเดียวกัน หรือต่างหน่วยงานกับผู้กระทำผิดก็ได้ หรือแม้ไม่ใช่ข้าราชการ แต่เป็นบุคคลผู้ร่วมปฏิบัติงานกับผู้กระทำการอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ เช่น ลูกจ้าง หรือพนักงานราชการ ที่ปฏิบัติงานร่วมกัน ผู้กระทำย่อมมีความผิดตามมาตรา

3

หากการฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา 83 (8) ดังกล่าวนี เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง กรณีอาจเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงได้ตามนัยมาตรา 85 (7)

ตัวอย่างที่ 1

นางสาวก๊ี้ นักวิชาการสถิติ

แอบหอมแก้มและวิพากษ์วิจารณ์พูดจาหยอกล้อนายโอม ลูกจ้างในหน่วยงานเดียวกัน โดยใช้ถ้อยคำลามกอนาจารเกี่ยวกับสรีระร่างกายอยู่บ่อยครั้ง เช่น กล้ามท้องน้องโอมดูแข็งจังน่าจับมาก ฯลฯ ทำให้นายโอมเกิดความเดือดร้อนรำคาญกรณีเป็นการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้ปฏิบัติราชการโดยการสัมผัสทางกายและวาจา อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 83 (8) ประกอบกฎ ก.พ. ว่าด้วยการกระทำการอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ พ.ศ. 2553 ข้อ 2 (1) และ (2)

ตัวอย่างที่ 2

นายละมุน นักวิชาการศุลกากร

ยักคิ้วหล่อดา และชำเลื่องมอญดูรูปร่างของนางสาวสวย เพื่อนร่วมงานซึ่งนั่งทำงานที่โต๊ะฝั่งตรงข้ามด้วยสายตามลวนลามอย่างไม่รู้จักหยุดหย่อน และมักจะใช้คำพูดล้อแหลมส่อไปในทางเพศต่อนางสาวสวยอยู่เสมอ ทำให้นางสาวสวยเกิดความเดือดร้อนรำคาญ กรณีเป็นการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้ปฏิบัติราชการด้วยวาจาและอากัปกิริยา อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 83 (8) ประกอบกฎ ก.พ. ว่าด้วยการกระทำการอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ พ.ศ. 2553 ข้อ 2 (2) และ (3)

มาตรา 83 (9)

“ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่กระทำการใดอันเป็นข้อห้ามดังต่อไปนี้ ต้องไม่ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงประชาชนผู้ติดต่อราชการ”

บทบัญญัติมาตรานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ข้าราชการสำนึกถึงหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติราชการเพื่อประชาชน รวมถึงสร้างความเลื่อมใสศรัทธาให้เกิดแก่ประชาชน เนื่องจากหน้าที่หลักของข้าราชการ คือ การให้บริการแก่ประชาชน จึงมีส่วนสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์หรือความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนกับรัฐบาล หากข้าราชการมีพฤติกรรมดังกล่าวย่อมทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเกลียดชังและเสื่อมศรัทธาในตัวข้าราชการ หน่วยงาน และรัฐบาล อาจส่งผลให้ประชาชนเป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลก่อให้เกิดปัญหาอุปสรรคและผลเสียร้ายแรงในการบริหารประเทศ

องค์ประกอบความผิด

- 1 ต้องมีการดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงประชาชนผู้ติดต่อราชการ
- 2 เป็นการกระทำในฐานะที่เป็นข้าราชการ อาจเป็นการกระทำโดยแสดงออกว่าตนเป็นข้าราชการ หรือเป็นการกระทำที่ประชาชนรู้สึกว่าเป็นการกระทำของข้าราชการ
- 3 มีผลเสียกระทบถึงภาพลักษณ์ส่วนรวมของข้าราชการหรือทางราชการ
- 4 กระทำโดยมีเจตนาโดยตรง

ข้อสังเกต

1 ประชาชนผู้ติดต่อราชการ หมายถึง

ผู้ที่ติดต่อราชการกับหน่วยงาน ซึ่งอาจเป็นการติดต่อ ณ ที่ทำการ หรือติดต่อโดยอยู่ห่างกัน เช่น ติดต่อทางโทรศัพท์ หรือติดต่อเมื่อเจ้าหน้าที่ออกไปปฏิบัติราชการนอกหน่วยงานก็ได้

- 2 หากเป็นการดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ ข่มเหง หรือทำร้ายประชาชนผู้มาติดต่อราชการอย่างร้ายแรง ถือเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 85 (5)

ตัวอย่างที่ 1

นายถ้อย เจ้าพนักงานศุลกากร

มีหน้าที่ในการรับและตรวจสอบเอกสารของผู้มาติดต่อราชการ ได้ใช้คำพูดที่ไม่สุภาพ และต่อว่าประชาชนที่มาติดต่อราชการด้วยถ้อยคำว่า “มึงไม่ใช่เจ้านายกู อย่ามาสอนกู ไอ้กระจะอก” กรณีเป็นการดูหมิ่นเหยียดหยามประชาชนผู้ติดต่อราชการ อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 83 (9)

ตัวอย่างที่ 2

นายเถื่อน นักทรัพยากรบุคคล

มีหน้าที่จัดทำเรื่องเบิกจ่ายเงินบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ได้แอบถ่ายรูปข้าราชการบำนาญรายหนึ่งซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกายแล้วโพสต์ลงในโซเชียลมีเดีย พร้อมข้อความว่า “ของแปลก คนอะไรเกิดมาขาสองข้างไม่เท่ากัน ทำไมข้างกล้าเกิด” กรณีเป็นการดูหมิ่นเหยียดหยามประชาชนผู้ติดต่อราชการ อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 83 (9)

ตัวอย่างที่ 3

นางสาวหยิ่ง นักวิชาการศุลกากร

มีหน้าที่รับและตรวจสอบเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการพิธีการศุลกากร ซึ่งในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ปรากฏว่า นางสาวหยิ่งได้เรียกประชาชนเข้ามายื่นเอกสารตามลำดับคิว แต่ประชาชนไม่ได้ยินเสียงเรียกของนางสาวหยิ่ง เนื่องจากขณะนั้นมีผู้มาติดต่อราชการเป็นจำนวนมาก **ทำให้นางสาวหยิ่งเกิดความไม่พอใจจึงได้ตะโกนเรียกอีกครั้งด้วยน้ำเสียงตะคอกและพูดจาต่อว่าประชาชนว่า “ควายหรือเปล่า ถึงฟังภาษาคนไม่รู้เรื่อง”** กรณีเป็นการดูหมิ่นเหยียดหยามประชาชนผู้ติดต่อราชการ อันเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 83 (9)

ความผิดฐาน กระทำผิดตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

มาตรา 83 (10) “ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่กระทำการใดอันเป็นข้อห้ามดังต่อไปนี้
ไม่กระทำการอื่นใดตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.”

ปัจจุบันยังไม่มีกรรออกกฎ ก.พ. ดังกล่าว แต่ถ้าหากต่อไปได้มีการกำหนดข้อห้ามปฏิบัติเพิ่มเติม ข้าราชการพลเรือนสามัญจะต้องไม่กระทำการตามที่กำหนดไว้ในกฎ ก.พ. ดังกล่าวด้วย

4

**การกระทำ
ที่เป็นความผิดวินัย
อย่างร้ายแรง**

การกระทำที่เป็นความผิดวินัย อย่างร้ายแรง

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ได้กำหนดลักษณะการกระทำผิดที่ถือเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงไว้ 8 ลักษณะ ตามมาตรา 85 (1) – (8) ซึ่งหากเจ้าหน้าที่กระทำการในลักษณะดังกล่าวอาจทำให้ได้รับโทษปลดออก หรือไล่ออกได้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ความผิดฐาน

ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ โดยมิชอบ หรือทุจริต

มาตรา 85 (1)

“การกระทำผิดวินัยในลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต”

บทบัญญัติมาตรานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ข้าราชการปฏิบัติหน้าที่ราชการตามที่กฎหมายและระเบียบของทางราชการกำหนดไว้ อันเป็นการป้องกันมิให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้อื่นและยังเป็นการป้องกันมิให้ข้าราชการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ที่สมควรได้สำหรับตนเองหรือผู้อื่นด้วย โดยการพิจารณาความผิดในกรณีนี้จะต้องพิจารณาโดยรอบคอบเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่ชัดเจน เนื่องจากความผิดตามมาตรานี้เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ทางราชการจึงไม่ต้องการให้ข้าราชการที่ประพฤติเช่นนี้อยู่ในระบบราชการต่อไป

การกระทำความผิดตามมาตรานี้แยกได้เป็น 2 ส่วน

- 1 การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด
- 2 การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต

1. การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด

องค์ประกอบความผิด

- 1 มีหน้าที่ราชการที่จะต้องปฏิบัติ
- 2 ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง
- 3 มีเจตนาที่จะทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด

ข้อสังเกต

1 หน้าที่ราชการ หมายถึง

หน้าที่ที่เป็นเรื่องราชการโดยตรง โดยพิจารณาตามกฎหมาย หรือระเบียบของทางราชการ มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง การมอบหมายของผู้บังคับบัญชา และโดยพฤติการณ์ที่ข้าราชการสมควรใจเข้าผูกพันและยอมรับว่าเป็นหน้าที่ราชการที่ต้องรับผิดชอบ

2 ความเสียหาย

อาจเป็นความเสียหายที่ไม่อาจคำนวณราคาก็ได้ เช่น ความเสียหายแก่ชื่อเสียง

3 ผู้หนึ่งผู้ใด

อาจเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ได้ เช่น หน่วยงานของรัฐหรือเอกชน ประชาชนหรือข้าราชการด้วยกัน เป็นต้น

กรณีตัวอย่าง

นางสาวเฟื่องฟ้า นักวิชาการศุลกากร

เคยมีเรื่องทะเลาะวิวาทกับผู้แทนของบริษัทแห่งหนึ่ง เมื่อได้รับมอบหมายให้ตรวจสอบปล่อยสินค้าของบริษัทดังกล่าว จึงทอเวลาหลายวันโดยไม่ยอมตรวจปล่อยสินค้า ทำให้บริษัทไม่สามารถนำของออกจากอาคารศุลกากร โดยต้องเสียค่าใช้จ่ายและเสียประโยชน์ทางการค้าเป็นเงินจำนวนมาก กรณีเป็นการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยมีชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่บริษัทผู้นำเข้า **อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา 85 (1)**

2. การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต

องค์ประกอบความผิด

- 1 มีหน้าที่ราชการที่จะต้องปฏิบัติ
- 2 ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต

ข้อสังเกต

1 หน้าที่ราชการ หมายถึง

หน้าที่ที่เป็นเรื่องราชการโดยตรง โดยพิจารณาตามกฎหมาย หรือระเบียบของทางราชการมาตรฐานกำหนดตำแหน่งการมอบหมายของผู้บังคับบัญชาและโดยพฤติณัยที่ข้าราชการสมัครใจเข้าผูกพันและยอมรับว่าเป็นหน้าที่ราชการที่ต้องรับผิดชอบ

2 โดยทุจริต หมายถึง

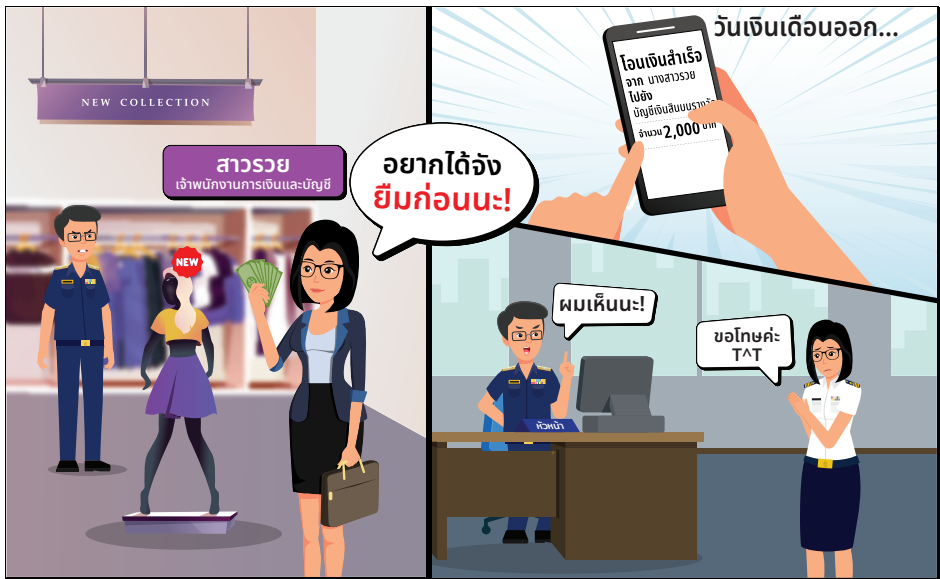
การกระทำเพื่อแสวงหาประโยชน์อันมิใช่ประโยชน์ที่ควรได้รับโดยชอบด้วยกฎหมาย สำหรับตนเองหรือผู้อื่น ซึ่งประโยชน์นั้นอาจเป็นทรัพย์สินหรือประโยชน์อย่างอื่นก็ได้

- 3 กรณีกระทำผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการนั้น มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2536 ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0205/ว. 234 ลงวันที่ 24 ธันวาคม 2536 กำหนดให้ต้องลงโทษไล่ออกสถานเดียว และการนำเงินที่ทุจริตไปแล้วมาคืน หรือมีเหตุอันควรปราณีอื่นใดไม่เป็นเหตุลดหย่อนโทษลงเป็นปลดออกจากราชการได้

ตัวอย่างที่ 1

นางสาวรวย เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี

มีหน้าที่ ฝาก - ถอน เงินสินบนรางวัลของด้านศุลกากรแห่งหนึ่ง แต่กลับเบิกเงินดังกล่าวไปใช้จ่ายส่วนตัว กรณีเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต **อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา 85 (1) ต้องถูกลงโทษไล่ออกจากราชการ** แม้ปรากฏข้อเท็จจริงว่านางสาวรวยได้นำเงินดังกล่าวมาฝากคืนเข้าบัญชีครบถ้วนแล้วก็ไม่เป็นเหตุลดหย่อนโทษแต่อย่างใด

ตัวอย่างที่ 2

นายมั่งมี นักวิชาการศุลกากร

ได้รับมอบหมายให้ตรวจสอบลายใบขนสินค้าขาเข้าซึ่งมีรหัสสั่งการตรวจ "ให้เปิดตรวจ" รายบริษัทแห่งหนึ่ง เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า นายมั่งมีตรวจสอบพบสินค้าแบรนด์เนมซึ่งไม่ตรงตามที่สำแดงในใบขนสินค้า แต่ได้ทำการเรียกเก็บเงินจากบริษัทผู้นำเข้าแลกกับการตรวจสอบลายสินค้าดังกล่าวออกจากอากรขาศุลกากร กรณีเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต **อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา 85 (1) ต้องถูกลงโทษไล่ออกจากราชการ**

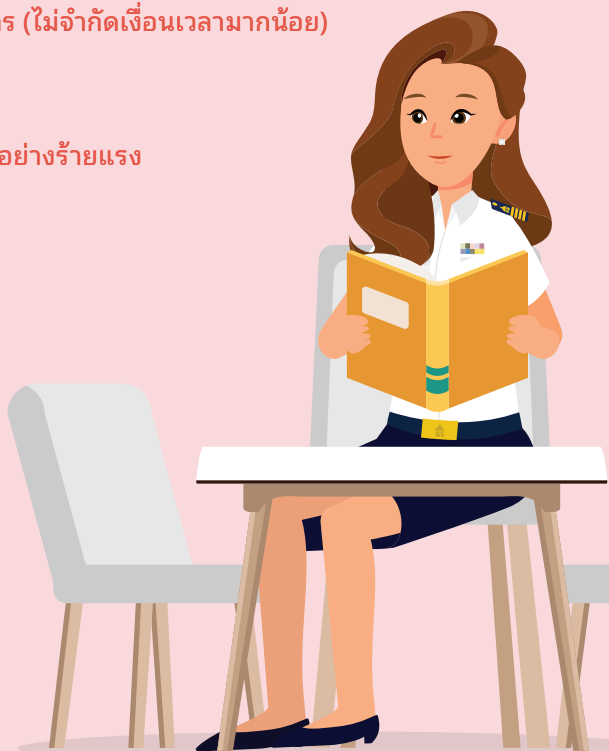
มาตรา 85 (2)

“การกระทำความผิดวินัยในลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรเป็นเหตุ ให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง”

บทบัญญัติมาตรานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อกำหนดให้การละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการไป โดยไม่มีเหตุอันสมควร และเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงโดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าได้ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการไปนานเพียงใด แม้ระยะเวลาจะน้อยกว่า 15 วัน ก็ตาม

องค์ประกอบความผิด

- 1 ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการ (ไม่จำกัดเจื่อนเวลามากน้อย)
- 2 โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร
- 3 เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

1

ละทิ้งหน้าที่ราชการ หมายถึง

ไม่อยู่ปฏิบัติราชการตามหน้าที่ซึ่งได้แก่การไม่มายังสถานที่ราชการเพื่อปฏิบัติตามหน้าที่หรือเพื่อให้ผู้บังคับบัญชามอบหมายงานให้ปฏิบัติ รวมทั้งการมายังสถานที่ราชการแล้วไม่อยู่ปฏิบัติงาน ละทิ้งไปไม่อยู่ในสถานที่ที่ควรอยู่

2

ทอดทิ้งหน้าที่ราชการ หมายถึง

มาอยู่ในสถานที่ราชการแต่ไม่สนใจเป็นธุระ ไม่ปฏิบัติราชการตามหน้าที่ปล่อยให้งานค้างคั่ง

3

เหตุผลอันสมควร

ต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นเรื่อง ๆ ไปว่าพฤติการณ์ของการละทิ้งหน้าที่ราชการนั้นมีสาเหตุอย่างไร และเป็นสาเหตุที่มีเหตุผลความจำเป็นถึงขนาดที่จะต้องละทิ้งหน้าที่ราชการไปโดยยังมิได้รับอนุญาตให้ลาหยุดราชการหรือไม่ ซึ่งเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องธุระส่วนตัวโดยปกติแล้วไม่อาจรับฟังได้

4

เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

ความเสียหายที่เกิดขึ้นต้องเป็นผลโดยตรงมาจากเหตุที่ละทิ้งหน้าที่ราชการนั้น และเป็นความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ราชการอย่างร้ายแรง

กรณีตัวอย่าง

นางสาวแก้วตา นักวิชาการศุลกากร

ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่ควบคุมดูแลของกลาง ปรากฏข้อเท็จจริงว่านางสาวแก้วตาได้ออกไปทำธุระส่วนตัวในช่วงบ่ายวันหนึ่งโดยไม่รายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบและไม่ได้ขอให้เพื่อนร่วมงานมาปฏิบัติหน้าที่แทน และของกลางได้สูญหายไปในช่วงเวลาดังกล่าว เป็นผลให้ราชการได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรงกรณีเป็นการทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง **อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา 85 (2)**

มาตรา 85 (3)

“การกระทำความผิดวินัยในลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินสิบห้าวัน โดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ”

บทบัญญัติมาตรานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อกำหนดฐานความผิดซึ่งเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง กรณีการละทิ้งหน้าที่ราชการไปเป็นระยะเวลาติดต่อกันเกินกว่าระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือมีพฤติการณ์ที่แสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ

องค์ประกอบความผิด

- 1 ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่า 15 วัน
- 2 โดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการเกี่ยวกับการหยุดราชการ หรือการลา

1

ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเป็นเวลานานเกินกว่า 15 วัน

การละทิ้งหน้าที่ราชการต่อเนื่อง โดยไม่ได้มาหรือไม่ได้อยู่ปฏิบัติหน้าที่ราชการเลย เป็นเวลานาน 15 วัน โดยการมาลงชื่อลงเวลาเพื่อปฏิบัติราชการแล้ว แต่ได้ละทิ้งหน้าที่ โดยไม่ได้ปฏิบัติราชการเลยทั้งวัน ถือได้ว่าเป็นการละทิ้งหน้าที่ราชการเต็มวัน

2

การนับระยะเวลาการละทิ้งหน้าที่ราชการ

ให้นับวันถัดจากวันที่ทำงานวันสุดท้ายเป็นวันที่หนึ่ง ถ้าวันทำงานวันสุดท้ายเป็นวันหยุดราชการหรือวันที่ได้รับอนุญาตให้ลาหยุดไว้ ให้นับวันแรกที่ต้องมาทำงาน เป็นวันที่หนึ่ง กรณีที่มีวันหยุดราชการอยู่ในช่วงกลางของเวลา ต้องนับวันหยุดราชการ นั้นเป็นวันละทิ้งหน้าที่ติดต่อกันด้วย แต่ถ้านับแล้ววันที่ 16 ตรงกับ วันหยุดราชการ ให้นับวันแรกที่ต้องเริ่มทำงานหลังวันหยุดเป็นวันที่ครบกำหนด เกินกว่า 15 วัน

3

เหตุอันสมควร

ต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นเรื่อง ๆ ไปว่าพฤติการณ์ของการละทิ้งหน้าที่ ราชการนั้นมีสาเหตุอย่างไร และเป็นสาเหตุที่มีเหตุผลความจำเป็นถึงขนาดที่จะต้อง ละทิ้งหน้าที่ราชการไปโดยยังมิได้รับอนุญาตให้ลาหยุดราชการหรือไม่เหตุผลเกี่ยวกับ เรื่องธุระส่วนตัวโดยปกติแล้ว ไม่อาจรับฟังได้

4

กรณีข้าราชการละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเป็นเวลานานเกินกว่า 15 วัน โดยไม่มีเหตุอันสมควร และไม่กลับมาปฏิบัติราชการอีกเลย มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2536 ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0205/ว. 234 ลงวันที่ 24 ธันวาคม 2536 กำหนดให้ต้องลงโทษไล่ออก จากราชการสถานเดียว จะลดหย่อนโทษเป็นปลดออกจากราชการไม่ได้

ตัวอย่างที่ 1

นางเลือน นักวิชาการศุลกากร

ได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติหน้าที่ ณ ด้านศุลกากรแห่งหนึ่ง แต่นางเลือนไม่ต้องการย้ายไปทำงานที่ต่างจังหวัด จึงหยุดงานเกินกว่า 15 วัน โดยไม่ไปรายงานตัว และไม่กลับมาปฏิบัติราชการอีกเลย จากการสอบสวนพบว่า ไม่มีการยื่นใบลาหรือมีการลาออกตามระเบียบ และไม่มีเหตุอันสมควร กรณีเป็นการละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือโดยมีพฤติการณ์อื่นแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ **อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา 85 (3)** โดยไม่กลับมาปฏิบัติราชการอีกเลย จึงต้องถูกลงโทษไล่ออกจากราชการตามมติคณะรัฐมนตรี

ตัวอย่างที่ 2

นายสมคิด นักวิทยาศาสตร์

ป่วยเป็นโรคผิวหนังอักเสบเรื้อรัง จึงไม่ได้มาปฏิบัติงานเป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่า 35 วัน และไม่ได้กลับมาปฏิบัติราชการอีก โดยนายสมคิดมิได้ยื่นใบลาให้ถูกต้องตามระเบียบและมีได้แจ้งเหตุแห่งความจำเป็นให้ผู้บังคับบัญชาทราบทั้งที่สามารถดำเนินการได้ จากการสอบสวนปรากฏว่า นายสมคิดมีอาการป่วยจริงและพบแพทย์หลายรายเพื่อทำการรักษาโรคเป็นระยะแต่แพทย์มิได้มีความเห็นหรือออกใบรับรองแพทย์ให้หยุดเพื่อรักษาตัวเท่ากับระยะเวลาที่หยุดราชการไปแต่อย่างใด พฤติการณ์เป็นการละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินสิบห้าวันโดยมีพฤติการณ์อื่นแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ **อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา 85 (3)** แต่มีเหตุอันสมควรจึงต้องถูกลงโทษปลดออกจากราชการ

มาตรา 85 (4)

“การกระทำความผิดวินัยในลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง
กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง”

บทบัญญัติมาตรานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ข้าราชการต้องรักษาชื่อเสียงและรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน โดยไม่กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ “ประพฤติชั่วร้ายแรง” โดยเป็นการนำเอาเรื่องเกี่ยวกับความประพฤติส่วนตัวของข้าราชการเข้ามาเป็นข้อกำหนดวินัยด้วย เนื่องจากข้าราชการเป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับราษฎร หากข้าราชการมีความประพฤติไม่ดี ไม่รักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน ราษฎรอาจเสื่อมศรัทธาต่อข้าราชการ ซึ่งจะทำให้การบริหารประเทศไม่ราบรื่น

องค์ประกอบความผิด

- 1 เป็นการกระทำที่ทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ
- 2 เป็นการกระทำที่สังคมรู้สึกรังเกียจหรือเป็นที่รังเกียจของสังคมเป็นอย่างมาก
- 3 เป็นการกระทำโดยเจตนา

1

ข้าราชการแต่ละตำแหน่งอาจอยู่ในฐานะที่จะต้องรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่แตกต่างกันได้ อาทิ ข้าราชการระดับชั้นผู้บังคับบัญชา หรือข้าราชการบางตำแหน่ง เช่น ครู ย่อมอยู่ในฐานะที่จะต้องประพฤติปฏิบัติตนรักษาเกียรติศักดิ์ให้เป็นที่ยอมรับและศรัทธาของประชาชนหรือวงสังคมเป็นพิเศษกว่าข้าราชการทั่วไป

2

แม้จะไม่ปรากฏว่ากระทำความผิดกฎหมาย แต่ในความรู้สึกของสังคมพึงเห็นได้ว่า รุ้สึกถึงเกียรติอาจเป็นการเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการได้ กรณีต้องพิจารณาจากความรู้สึกของประชาชนหรือของข้าราชการทั่วไป ซึ่งความรู้สึกของสังคมนี้อาจเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาได้ หากผู้ใดกระทำการไปโดยมีเจตนาชั่วร้ายและมีผลสะท้อนความรู้สึกของสังคมอย่างรุนแรงก็ถือเป็นการประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

3

กรณีอาจเป็นเรื่องความประพฤติส่วนตัวที่ไม่เกี่ยวกับการหาผลประโยชน์ (เช่น เรื่องความสัมพันธ์ฉันชู้สาว) หรืออาจจะเป็นเรื่องการหาผลประโยชน์ก็ได้ (เช่น เรื่องหลอกลวงโกงเงินประชาชน) หรืออาจเป็นเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ราชการก็ได้ แต่หน้าที่ราชการนั้นมิใช่หน้าที่ราชการโดยตรง

4

กรณีชู้สาว

ต้องพิจารณาตำแหน่งหน้าที่และความรู้สึกของสังคมเป็นรายกรณีไป หากขณะมีความสัมพันธ์เชิงชู้สาวมิได้ทราบว่ามีสามีหรือภรรยาแล้ว อาจนำมาเป็นเหตุลดหย่อนโทษได้ ทั้งนี้ กรณีชู้สาวนี้อาจถือเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงได้ เช่น กรณีมีความสัมพันธ์ทางเพศกับบุคคลอื่น ทั้งที่ทั้งสองฝ่ายต่างมีคู่สมรสอยู่แล้ว หรือกรณีผู้บังคับบัญชามีความสัมพันธ์เชิงชู้สาวกับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ทั้งที่มีภรรยาและบุตรอยู่แล้ว โดยได้จดทะเบียนสมรสซ้อนและทอดทิ้งครอบครัว

5

กรณีเสพสุรา

โดยมีการเสพสุราในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือเมาสุราเสียราชการ หรือเมาสุราในที่ชุมชนจนเกิดเรื่องเสียหาย หรือเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ ถือเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงได้

6

กรณีการพนัน

หากข้าราชการเล่นการพนันที่กฎหมายห้ามขาด (ตามบัญชี ก. ท้าย พ.ร.บ. การพนัน พุทธศักราช 2478) หรือกรณีเป็นเจ้าของงานซึ่งมีหน้าที่ปราบปรามโดยตรง ครู เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการวัฒนธรรม หรือเจ้าหน้าที่อื่นที่มีข้อห้ามไว้เป็นพิเศษ แต่เล่นการพนันประเภทที่เล่นได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาต (ตามบัญชี ข.) ก็ถือเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงได้ ส่วนกรณีอื่นให้พิจารณาลงโทษตามควรแก่กรณี

ตัวอย่างที่ 1

นายกระท่อม นิติกร

มีياسเสพติดประเภทที่ 1 (ยาบ้า) ไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย และพกพาอาวุธปืนไปในที่สาธารณะโดยไม่มีเหตุอันควร กรณีเป็นการกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง **อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา 85 (4)**

ตัวอย่างที่ 2

นายสว่าง เจ้าพนักงานศุลกากร

หลอกลวงเอาเงินจากประชาชนโดยอ้างว่าจะช่วยให้สอบแข่งขันเข้าเป็นข้าราชการได้ กรณีเป็นการกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง **อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา 85 (4)**

ตัวอย่างที่ 3

นายเก่งกล้า นักวิชาการศุลกากร

มีหน้าที่ในการสืบสวนและปราบปรามการกระทำผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง แต่กลับมีพฤติกรรมไปพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ศุลกากรเพื่อขอความร่วมมือในการอำนวยความสะดวกให้ผู้นำเข้า โดยเสียอากรปากรวางไม่เต็มจำนวน แม้ไม่มีเจ้าหน้าที่รายใดเชื่อคำพูดนั้น และไม่ปรากฏว่ามีการนำเข้าสินค้าดังกล่าวแต่พฤติกรรม เป็นการกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง **อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา 85 (4)**

มาตรา 85 (5)

“การกระทำความผิดวินัยในลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง
ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ ข่มเหง หรือทำร้ายประชาชนผู้ติดต่อ
ราชการอย่างร้ายแรง”

บทบัญญัติมาตรานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อกำหนดฐานความผิดซึ่งเป็นความผิดวินัย
อย่างร้ายแรง กรณีกระทำการดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ ข่มเหง หรือทำร้ายประชาชน
ผู้ติดต่อราชการอย่างร้ายแรง ซึ่งจะมีผลเสียกระทบถึงภาพลักษณ์ส่วนรวมของข้าราชการ
หรือทางราชการได้ เนื่องจากข้าราชการมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์
ที่ดีระหว่างรัฐบาลกับประชาชน

องค์ประกอบความผิด

- 1 ต้องมีการดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ ข่มเหง หรือทำร้ายประชาชนผู้ติดต่อราชการ
อย่างร้ายแรง
- 2 เป็นการกระทำในฐานะที่เป็นราชการ อาจเป็นการกระทำโดยแสดงออกว่าตนเป็น
ข้าราชการ หรือเป็นการกระทำที่ประชาชนรู้สึกว่าเป็นการกระทำของข้าราชการ
- 3 มีผลเสียกระทบถึงภาพลักษณ์ส่วนรวมของข้าราชการหรือทางราชการ
- 4 กระทำโดยมีเจตนาโดยตรง

ข้อสังเกต

บทบัญญัติมาตรานี้มีการกำหนดถ้อยคำ “ทำร้ายประชาชนผู้ติดต่อราชการ”
และ “อย่างร้ายแรง” เพิ่มเติมจากถ้อยคำตามมาตรา 83 (9)

มาตรา 85 (6)

“การกระทำความผิดวินัยในลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง กระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือให้รับโทษที่หนักกว่าโทษจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือ ความผิดลหุโทษ”

บทบัญญัติมาตรานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อกำหนดฐานความผิดซึ่งเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง โดยข้าราชการผู้ถูกลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรงกรณีกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก ถือว่าเป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามในการเข้ารับราชการตามมาตรา 36 ข (7) แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ซึ่งต้องได้รับการยกเว้นจาก ก.พ. หรือได้รับการล้างมลทินตามกฎหมายเสียก่อนจึงจะขอบรรจุกลับเข้ารับราชการได้

องค์ประกอบความผิด

- 1 กระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือได้รับโทษที่หนักกว่าโทษจำคุก
- 2 ความผิดอาญาที่ได้กระทำ ไม่ใช่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

ข้อสังเกต

1 ได้รับโทษจำคุก หมายถึง

ศาลพิพากษาให้จำคุกและไม่รอการลงโทษ หรือยกโทษจำคุก หรือเปลี่ยนโทษจำคุกเป็นโทษสถานอื่น และหมายความรวมถึง กรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้จำคุก โดยอ่านคำพิพากษาลับหลังจำเลย เนื่องจากจำเลยหลบหนีด้วย ส่วน **“โทษที่หนักกว่าจำคุก”** หมายถึง โทษประหารชีวิต

2 คำพิพากษาถึงที่สุด หมายถึง

คำพิพากษาที่ไม่อาจอุทธรณ์หรือฎีกาต่อไปได้อีก หรือไม่ได้อุทธรณ์หรือฎีกา ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด หรือคำพิพากษาศาลฎีกา

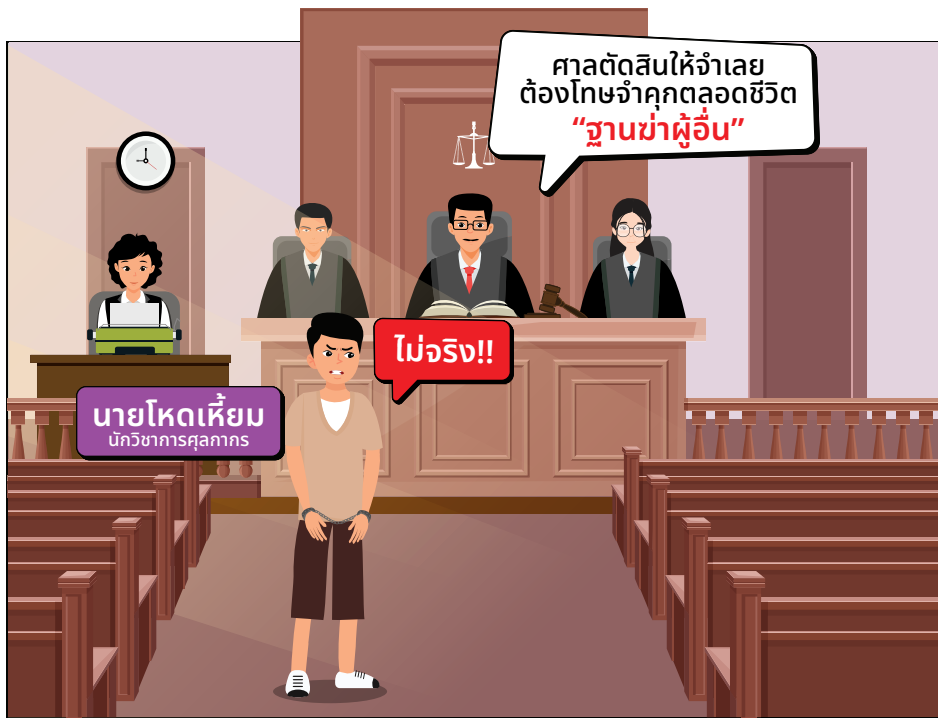
- 3 กรณีกระทำความผิดโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ เป็นข้อยกเว้นซึ่งผู้กระทำความผิด จะไม่มีความผิดตามฐานความผิดนี้ เนื่องจากการกระทำความผิดโดยประมาท มิได้เกิดจากเจตนา ส่วนความผิดลหุโทษ หมายถึง ความผิดซึ่งต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกิน 1 เดือน ปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ตัวอย่างที่ 1

นายโหดเหี้ยม นักวิชาการศุลกากร

ฆ่าภรรยาตนเองโดยศาลพิพากษาจำคุกตลอดชีวิตและคดีถึงที่สุดแล้ว กรณีเป็นการกระทำผิดจนได้รับโทษจำคุก **อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา 85 (6)**

ตัวอย่างที่ 2

นางสาวหิน นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

ขับรถในขณะที่เมาสุรา โดยศาลพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก 6 เดือน โดยโทษจำคุกให้รอกการลงโทษ (รอลงอาญา) 2 ปี กรณีไม่เป็นการกระทำผิดจนได้รับโทษจำคุกตามมาตรา 85 (6) เนื่องจากมีการให้รอกการลงโทษ

ไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติหรือฝ่าฝืนข้อห้ามปฏิบัติ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

มาตรา 85 (7)

“การกระทำความผิดวินัยในลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ละเว้นการกระทำหรือการกระทำใด ๆ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา 82 หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา 83 อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง”

การกระทำหรือการละเว้นการกระทำใด ๆ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา 82 หรือฝ่าฝืนข้อห้าม ตามมาตรา 83 ปกติจะเป็นการกระทำความผิดทางวินัยไม่ร้ายแรง แต่หากผลของการกระทำเป็นเหตุให้ทางราชการเสียหายอย่างร้ายแรงก็จะเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง

ข้อสังเกต

เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หมายถึง

- 1 ความเสียหายเป็นตัวเงินหรือตราค่าเป็นเงินได้ ซึ่งไม่มีข้อกำหนดตายตัวว่าต้องเสียหายเท่าใดจึงจะถือว่าเสียหายอย่างร้ายแรง
- 2 ความเสียหายที่ไม่อาจคำนวณเป็นเงินได้ อาจเป็นความเสียหายต่อภาพลักษณ์ ชื่อเสียงส่วนรวมของทางราชการ หรือต่อระบบงาน/การบริหารราชการอย่างร้ายแรง ซึ่งต้องพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นรายกรณี

ตัวอย่างที่ 1

นางสาวยางลบ นักวิชาการศุลกากร

ได้ยกเลิกแบบแจ้งการประเมินเรียกเก็บอากรขาเข้าและออกแบบแจ้งการประเมินดังกล่าวใหม่ โดยมีได้พิจารณาให้รอบคอบและไม่รายงานการขออนุญาตแก้ไขแบบแจ้งการประเมินและระบุเหตุผลที่แก้ไขให้ผู้บังคับบัญชาทราบ ทั้งที่เป็นข้อปฏิบัติราชการที่สำคัญทำให้ค่าภาษีอากรที่ต้องชำระเพิ่มมีจำนวนลดลง และเป็นเหตุให้กรมศุลกากรได้รับชำระค่าภาษีอากรไม่ครบถ้วน กรณีเป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบและไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดี เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง **อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา 82 (2) (3) ประกอบมาตรา 85 (7)**

ตัวอย่างที่ 2

นายประมาท นักวิชาการเงินและบัญชี

ไม่จัดทำบัญชีไม่ทำรายงานการใช้จ่ายเงินและงบเดือนและไม่ลงทะเบียนคุมเอกสารเกี่ยวกับการเงินและบัญชีให้เป็นปัจจุบัน ทำให้หน่วยงานไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องของบัญชีและรายงานการใช้จ่ายต่าง ๆ ได้ กรณีเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยประมาทเลินเล่อและไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการเป็นเหตุให้เสียหายแก่ระบบงานของราชการอย่างร้ายแรง **อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา 82 (2) และมาตรา 83 (4) ประกอบมาตรา 85 (7)**

ตัวอย่างที่ 3

นางสาวพักก่อน นักวิชาการศุลกากร

ปฏิบัติหน้าที่ประจำเขตปลอดอากรได้อนุญาตให้บริษัทผู้นำเข้าแห่งหนึ่งนำรถยนต์ออกจากเขตปลอดอากรชั่วคราว จำนวน 20 คัน โดยไม่มีอำนาจและไม่ได้เรียกให้บริษัทวางเงินประกันตามระเบียบ ต่อมาปรากฏว่าบริษัทไม่นำรถดังกล่าวกลับเข้าเก็บในเขตปลอดอากร และไม่ได้ชำระค่าภาษีอากร เป็นเหตุให้กรมศุลกากรเสียหายจำนวน 100,000,000 บาท กรณีเป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบ และไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดี เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง **อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา 82 (2) (3) ประกอบมาตรา 85 (7)**

ไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติหรือฝ่าฝืนข้อห้ามปฏิบัติอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

มาตรา 85 (8)

“การกระทำความผิดวินัยในลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ละเว้นการกระทำหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา 80 วรรคสองและมาตรา 82 (11) หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา 83 (10) ที่มีกฎ ก.พ. กำหนดให้เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง”

ขณะนี้ยังมีได้มีการออกกฎ ก.พ. เพื่อกำหนดว่าการกระทำการหรือละเว้นการกระทำ การอันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา 80 วรรคสอง (กรณีข้าราชการผู้ปฏิบัติราชการใน ต่างประเทศ) และมาตรา 82 (11) หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา 83 (10) ใดบ้าง จะเป็น ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง จึงต้องรอกฎ ก.พ. ซึ่งจะกำหนดเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวต่อไป

สรุปวินัยข้าราชการตาม

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551

ข้อปฏิบัติ

มาตรา 81

ต้องสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มาตรา 82

- (1) ต้องซื่อสัตย์สุจริตและเที่ยงธรรม
- (2) ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย นโยบาย และระเบียบแบบแผน
- (3) ต้องตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดี
- (4) ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา
- (5) ต้องอุทิศเวลาให้แก่ราชการ
- (6) ต้องรักษาความลับของทางราชการ
- (7) ต้องรักษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปฏิบัติราชการ
- (8) ต้องปฏิบัติตนในทางที่ดีต่อผู้ติดต่อราชการ
- (9) ต้องรักษาชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์
- (10) ต้องวางตนเป็นกลางทางการเมือง
- (11) ต้องกระทำการตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

ข้อห้ามปฏิบัติ

มาตรา 83

- (1) ต้องไม่รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา
- (2) ต้องไม่ปฏิบัติราชการข้ามผู้บังคับบัญชา
- (3) ต้องไม่อาศัยตำแหน่งหาประโยชน์โดยมิชอบ
- (4) ต้องไม่ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ
- (5) ต้องไม่หาประโยชน์อันอาจเสียความเที่ยงธรรมและเกียรติศักดิ์
- (6) ต้องไม่เป็นการกระทำความผิดหรือผู้จัดการในทางผิดส่วนบริษัท
- (7) ต้องไม่กลั่นแกล้งกันในการปฏิบัติราชการ
- (8) ต้องไม่ล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้ปฏิบัติราชการ
- (9) ต้องไม่เหยียดหยามผู้ติดต่อราชการ
- (10) ต้องไม่กระทำการตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 85

- (1) ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือทุจริต
- (2) ละทิ้งหน้าที่ราชการเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง
- (3) ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเกินสิบห้าวัน
- (4) ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง
- (5) ไม่ปฏิบัติตนในทางที่ดีต่อผู้ติดต่อราชการอย่างร้ายแรง
- (6) กระทำผิดจนได้รับโทษจำคุกหรือหนักกว่าจำคุก
- (7) ไม่ปฏิบัติตามมาตรา 82 หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา 83 อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง
- (8) กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามกฎหมาย

วินัยข้าราชการ แบ่งออกเป็น 6 หมวด

วินัยต่อ ประเทศชาติ

มาตรา 81

ต้องสนับสนุนการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์
ทรงเป็นประมุข

วินัยต่อ ผู้บังคับบัญชา

ม.82 (4)

ต้องปฏิบัติตามคำสั่ง
ของผู้บังคับบัญชา

ม.83 (1)

ต้องไม่รายงานเท็จ
ต่อผู้บังคับบัญชา

ม.83 (2)

ต้องไม่ปฏิบัติราชการข้าม
ผู้บังคับบัญชา

วินัยต่อ ตำแหน่งหน้าที่

ม.82 (1)

ต้องซื่อสัตย์สุจริตและเที่ยงธรรม

ม.82 (2)

ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย นโยบาย
และระเบียบแบบแผน

ม.82 (3)

ต้องตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดี

ม.82 (5)

ต้องอุทิศเวลาให้แก่ราชการ

ม.82 (6)

ต้องรักษาความลับของทางราชการ

ม.82 (9)

ต้องวางตนเป็นกลางทางการเมือง

ม.83 (3)

ต้องไม่อาศัยตำแหน่งหาประโยชน์
โดยมิชอบ

ม.83 (4)

ต้องไม่ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ

ม.83 (5)

ต้องไม่หาประโยชน์อันอาจเสีย
ความเที่ยงธรรมและเกียรติศักดิ์

ม.83 (6)

ต้องไม่เป็นการกระทำการผู้จัดการ
หรือผู้จัดการในห้างหุ้นส่วนบริษัท

ม.85 (1)

ต้องไม่ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่
โดยมิชอบ หรือต้องไม่ทุจริต

ม.85 (2)

ต้องไม่ละทิ้งหน้าที่ราชการ เป็นเหตุ
ให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

ม.85 (3)

ต้องไม่ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกัน
เกินสิบห้าวัน

วินัยต่อ ประชาชน

ม.82 (8)

ต้องปฏิบัติตนในทางที่ดีต่อ
ผู้ติดต่อราชการ

ม.83 (9)

ต้องไม่เหยียดหยาม
ผู้ติดต่อราชการ

ม.85 (5)

ต้องไม่ปฏิบัติตนในทางที่ไม่ดี
ต่อผู้ติดต่อราชการ
อย่างร้ายแรง

วินัยต่อ ผู้ร่วมงาน

ม.82 (7)

ต้องรักษาความสัมพันธ์
ระหว่างผู้ปฏิบัติราชการ

ม.83 (7)

ต้องไม่กลั่นแกล้งกัน
ในการปฏิบัติราชการ

ม.83 (8)

ต้องไม่ล่วงละเมิดทางเพศ
ต่อผู้ปฏิบัติราชการ

วินัยต่อ ตนเอง

ม.82 (10)

ต้องรักษาชื่อเสียง
และเกียรติศักดิ์

ม.85 (4)

ต้องไม่ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

ม.85 (6)

ต้องไม่กระทำความผิดจนได้รับโทษจำคุก
หรือหนักกว่าจำคุก

5

โทษทางวินัย

โทษทางวินัย

เมื่อผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 พิจารณาข้อเท็จจริง พฤติการณ์แวดล้อม และพยานหลักฐานที่ปรากฏในการดำเนินการทางวินัยแล้วเห็นว่า การกระทำของเจ้าหน้าที่ผู้ถูกกล่าวหาเข้าองค์ประกอบความผิดตามกฎหมาย ก็จะทำการใช้ดุลพินิจกำหนดโทษ โดยพิจารณาข้อเท็จจริงรายการประกอบกับคำนึงถึงระดับโทษตามที่กฎหมายกำหนด รวมถึงนโยบายของทางราชการที่ปรากฏในมติคณะรัฐมนตรี หรือมติ ก.พ. เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ประกอบการกำหนดโทษ เพื่อให้การกำหนดระดับโทษเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสมกับความผิดและก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกลงโทษ ซึ่งโทษทางวินัยสำหรับข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

โทษทางวินัยข้าราชการ

ตามมาตรา 88 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ประกอบกฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. 2556 กำหนดโทษทางวินัยไว้ 5 สถาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

กรณี	โทษ	รายละเอียด
กรณีกระทำ ผิดวินัยอย่าง ไม่ร้ายแรง	(1) ภาคทัณฑ์	ใช้ลงโทษในกรณีที่เป็นความผิดเล็กน้อย หรือมีเหตุอันควรลดหย่อนโทษ และหากมีเหตุอันควรลดโทษจะงดโทษภาคทัณฑ์ โดยทำเป็นคำสั่งและให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือ หรือทำหนังสือว่ากล่าวตักเตือน อันมิใช่โทษทางวินัยก็ได้
	(2) ตัดเงินเดือน	กำหนดให้ตัดเงินเดือนได้ครึ่งหนึ่ง ในอัตราร้อยละ 2 หรือร้อยละ 4 ของเงินเดือนที่ได้รับในวันที่มีคำสั่งลงโทษเป็นเวลาหนึ่งเดือน สองเดือน หรือสามเดือน ซึ่งเมื่อพ้นเวลาดังกล่าวแล้วก็จะได้รับเงินเดือนตามปกติ
	(3) ลดเงินเดือน	กำหนดให้ลดเงินเดือนได้ครึ่งหนึ่ง ในอัตราร้อยละ 2 หรือร้อยละ 4 ของเงินเดือนที่ผู้นั้นได้รับในวันที่มีคำสั่งลงโทษ
กรณีกระทำ ผิดวินัย อย่างร้ายแรง	(4) ปลดออก	เป็นโทษที่มีผลให้ผู้ถูกลงโทษพ้นจากราชการแต่ยังมีสิทธิได้รับบำเหน็จ บำนาญ เสมือนลาออกจากราชการ
	(5) ไล่ออก	เป็นโทษที่มีผลให้ผู้ถูกลงโทษพ้นจากราชการและไม่มีสิทธิได้รับบำเหน็จ บำนาญ แต่ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนโทษจะนำมาประกอบการพิจารณาลงโทษก็ได้ แต่ห้ามมิให้ลงโทษต่ำกว่าปลดออก

โทษทางวินัยพนักงานราชการ

ตามข้อ 44 ของระเบียบกรมศุลกากรว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2551 ประกอบประกาศคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ เรื่อง แนวทางการดำเนินการทางวินัยพนักงานราชการ พ.ศ. 2559 กำหนดโทษทางวินัยไว้ 4 สถาน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1 ภาคทัณฑ์

ใช้ลงโทษในกรณีที่เป็นการผิดเล็กน้อย หรือมีเหตุอันควรลดหย่อนโทษ

2 ตัดเงินค่าตอบแทน

กำหนดให้ตัดเงินค่าตอบแทนได้ครั้งหนึ่งในอัตราร้อยละ 2 หรือร้อยละ 4 ของเงินค่าตอบแทนที่ได้รับในวันที่มีคำสั่งลงโทษ เป็นเวลาหนึ่งเดือน สองเดือน หรือสามเดือน

3 ลดขั้นเงินค่าตอบแทน

กำหนดให้ลดขั้นเงินค่าตอบแทนได้ครั้งหนึ่งในอัตราร้อยละ 2 หรือร้อยละ 4 ของเงินค่าตอบแทนที่ได้รับในวันที่มีคำสั่งลงโทษ

4 ไล่ออก

เป็นโทษสำหรับพนักงานราชการที่กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง อันเป็นโทษซึ่งทำให้ผู้ถูกลงโทษต้องพ้นจากงาน

โทษทางวินัยลูกจ้าง

1 ลูกจ้างประจำ

ตามข้อ 48 ของระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. 2537 กำหนดโทษทางวินัยไว้ 5 สถาน ได้แก่

1 ภาคทัณฑ์

2 ตัดค่าจ้าง

3 ลดขั้นค่าจ้าง

4 ปลดออก

5 ไล่ออก

ซึ่งข้อกำหนดโทษทางวินัยของลูกจ้างประจำมีข้อพิจารณาในลักษณะเดียวกันกับข้าราชการพลเรือน

2 ลูกจ้างชั่วคราว

กรณีลูกจ้างชั่วคราวจากเงินงบประมาณ และลูกจ้างชั่วคราวของส่วนราชการ จากเงินนอกงบประมาณ ให้นำกฎหมายว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ มาบังคับใช้โดยอนุโลม (ไม่มีโทษปลดออก)

อำนาจของผู้บังคับบัญชาในการดำเนินการทางวินัย

มาตรา 90 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 กำหนดให้เมื่อมีการกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำความผิดวินัย ผู้มีอำนาจดำเนินการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 57 โดยสามารถมอบหมายอำนาจเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยให้ผู้บังคับบัญชาระดับต่ำลงไปปฏิบัติหน้าที่แทนได้โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 90 วรรคสาม ประกอบหลักเกณฑ์การมอบหมายอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร 1011/ว 35 ลงวันที่ 28 กันยายน 2553

โดยผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 57 ของกรมศุลกากรสำหรับกรณีผู้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ (ระดับปฏิบัติการ ข้าราชการและชำนาญการพิเศษ) ประเภททั่วไป (ระดับปฏิบัติงาน ข้าราชการ อาวุโส และทักษะพิเศษ) และประเภทอำนวยการระดับต้น คือ อธิบดีกรมศุลกากร ซึ่งในปัจจุบันได้มอบอำนาจให้รองอธิบดีกรมศุลกากรที่มีอำนาจรับผิดชอบและกำกับดูแลกองบริหารทรัพยากรบุคคล ปฏิบัติราชการแทนเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย ตามคำสั่งกรมศุลกากรที่ 392/2561 เรื่อง มอบหมายอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย ลงวันที่ 31 กรกฎาคม 2561 แต่สำหรับกรณีผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง เช่น ตำแหน่งประเภทวิชาการระดับเชี่ยวชาญ หรือประเภทอำนวยการระดับสูง จะมีปลัดกระทรวงการคลังเป็นผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 57

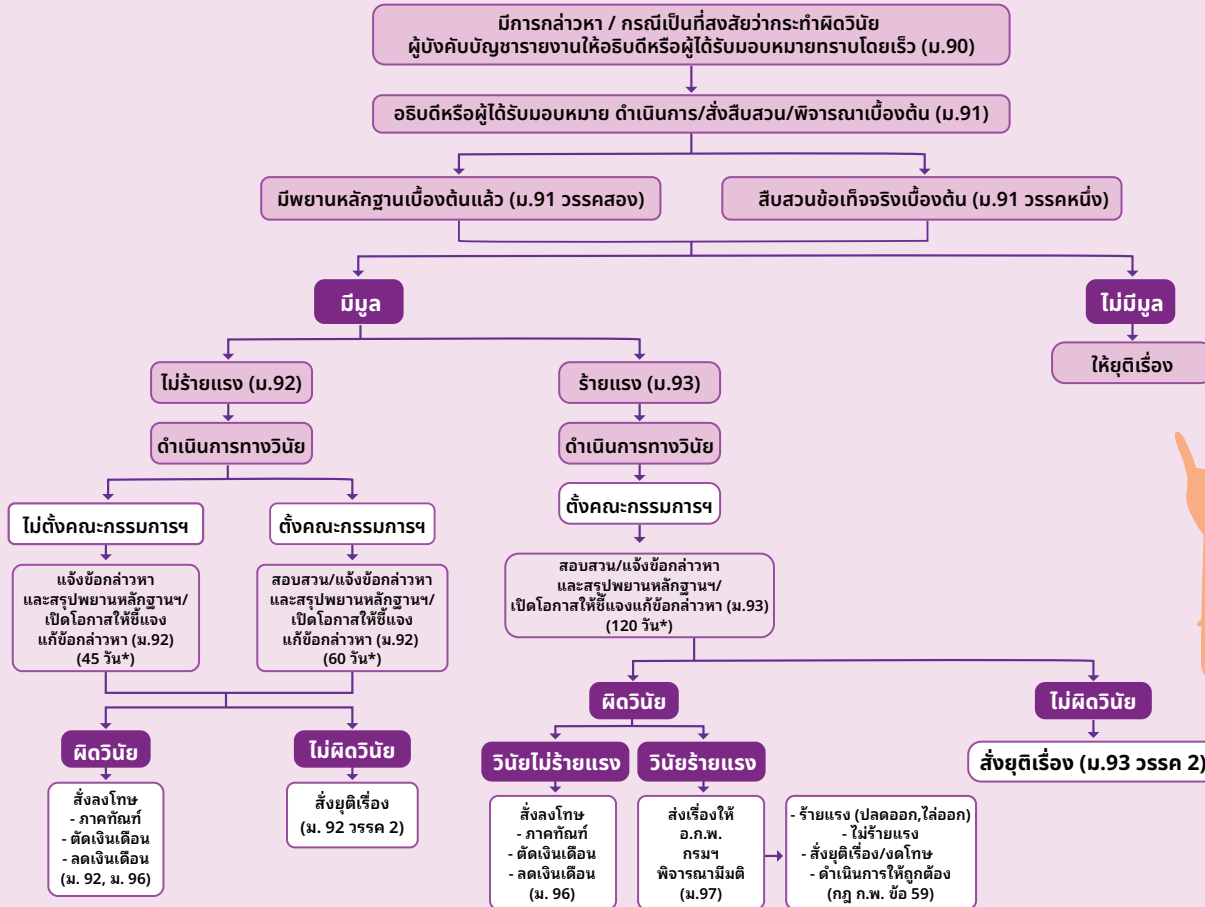

- 1 **โทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน และลดเงินเดือน** เป็นโทษทางวินัยไม่ร้ายแรง คือ ถูกลงโทษแล้วไม่ต้องออกจากราชการ
- 2 **โทษปลดออก และไล่ออก** เป็นโทษทางวินัยอย่างร้ายแรง คือ ถูกลงโทษแล้วต้องออกจากราชการไป
- 3 **การว่ากล่าวตักเตือน และการทำทัณฑ์บน** ไม่ใช่โทษทางวินัย ซึ่งจะใช้ในกรณีที่เป็นการผิดเล็กน้อย และเป็นความผิดครั้งแรก
- 4 **เหตุลดหย่อน หรือเหตุอันควรลดโทษ** หมายถึง เหตุส่วนตัวของผู้ถูกลงโทษ และต้องเป็นเหตุในแง่ของคุณงามความดี เช่น ไม่เคยกระทำความผิดทางวินัยมาก่อน รับราชการมานาน ตั้งใจปฏิบัติราชการด้วยความขยันขันแข็ง มาโดยตลอด ให้ความช่วยเหลือทางราชการด้วยดีเป็นประจำ หรือเพิ่งรับราชการยังไม่มีความรู้เรื่องระเบียบของทางราชการดีพอ เป็นต้น โดยเหตุลดหย่อนดังกล่าวจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษหรือไม่ก็ได้ แล้วแต่ดุลพินิจของผู้บังคับบัญชา
- 5 **กรณีกระทำผิดในเรื่องเล็กน้อยที่มีเหตุอันควรลดโทษ** ผู้บังคับบัญชาสามารถใช้อำนาจในทางบริหารในการทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือ หรือว่ากล่าวตักเตือนผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ซึ่งไม่ใช่โทษทางวินัย เพื่อเป็นการย่ำเตือนให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชารักษาวินัย โดยเคร่งครัดและไม่กระทำผิดเช่นเดิมอีกก็ได้

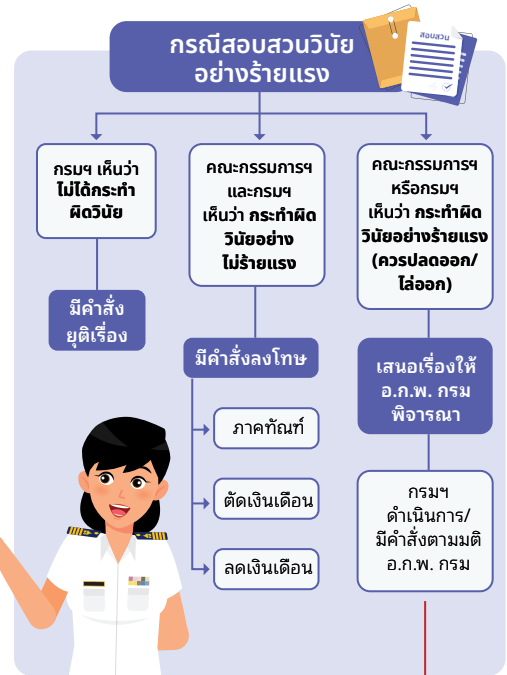
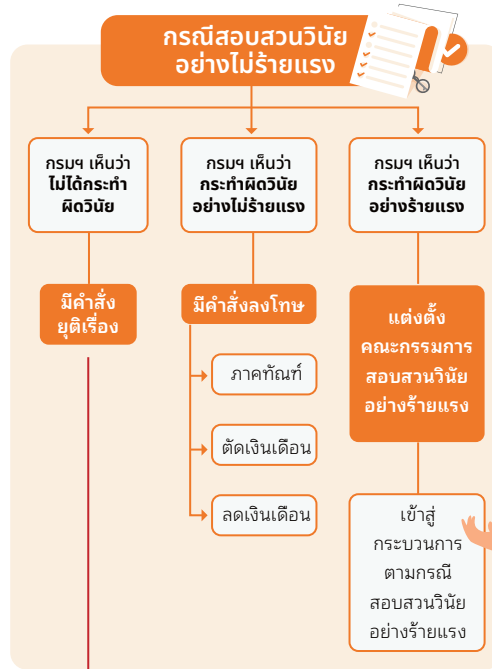
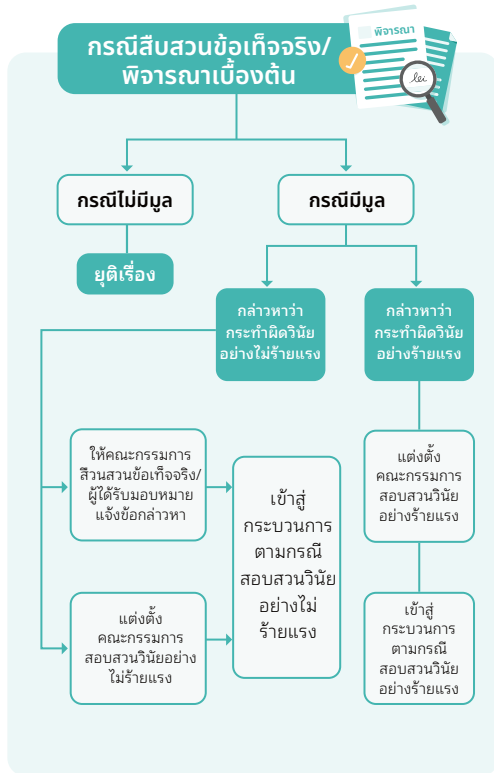

สรุปกระบวนการดำเนินการทางวินัย

*อาจขยายระยะเวลาได้ตามเงื่อนไขที่กำหนดในกฎ ก.พ.ฯ

สรุปขั้นตอนการลงโทษในการดำเนินการทางวินัย

ส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. กระทรวง พิจารณา

กรมฯ ดำเนินการตามมติ อ.ก.พ. กระทรวง

6

**ข้อควรรู้
เกี่ยวกับวินัย**

ข้อควรรู้เกี่ยวกับวินัย

1

การลงโทษทางวินัยต้องดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมาย

ก่อนที่จะมีการลงโทษทางวินัย ต้องมีการสอบสวนทางวินัย กล่าวคือ กรณีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ก่อนที่จะมีการลงโทษทางวินัย ต้องมีการสอบสวนเสียก่อน กล่าวคือ ไม่ว่าจะมีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือไม่ก็ตาม จะต้องมีการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ส่วนกรณีความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจะต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง และต้องมีการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเช่นเดียวกับกรณีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง อีกทั้งหากเห็นว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจะต้องมีการนำเรื่องเข้า อ.ก.พ. กรม หรือ อ.ก.พ. กระทรวง แล้วแต่กรณีเพื่อพิจารณาก่อนมีคำสั่งลงโทษอีกด้วย

2

ผู้สั่งลงโทษต้องเป็นผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจลงโทษได้

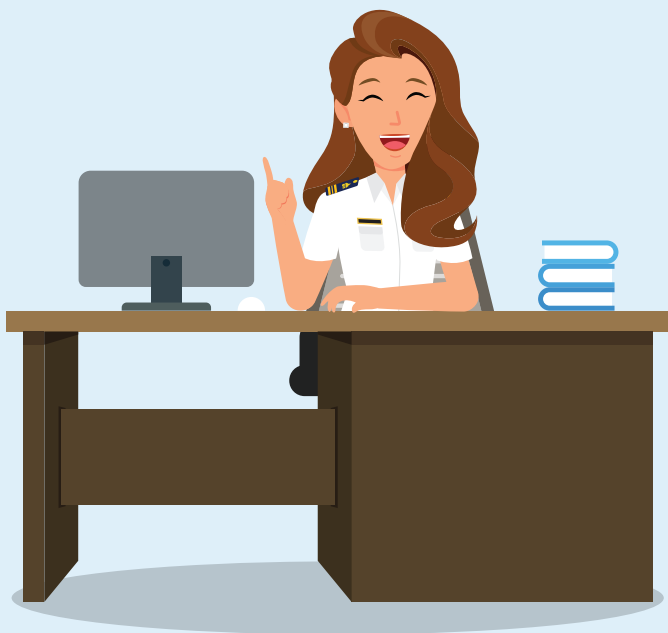
ผู้มีอำนาจพิจารณาดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 สำหรับกรณีผู้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ (ระดับปฏิบัติการ ข้าราชการ และข้าราชการพิเศษ) ประเภททั่วไป (ระดับปฏิบัติงาน ข้าราชการอาวุโสและทักษะพิเศษ) และประเภทอำนวยการระดับต้น ได้แก่ อธิบดีกรมตุลาการ ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 57 หรือรองอธิบดีผู้ได้รับมอบหมาย แต่สำหรับกรณีผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง เช่น ตำแหน่งประเภทวิชาการระดับเชี่ยวชาญ หรือประเภทอำนวยการระดับสูง จะมีปลัดกระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 57 เป็นผู้ที่มีอำนาจพิจารณาดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษ

ทั้งนี้ หากมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้วข้าราชการผู้ถูกกล่าวหาโอนไปรับราชการที่หน่วยงานอื่น เช่น นาย ก. เป็นข้าราชการระดับปฏิบัติงานสังกัดกรมขนส่งทางบกได้ถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย ต่อมา นาย ก. ได้โอนมารับราชการที่กรมตุลาการ ดังนั้น หากคณะกรรมการสอบสวนได้สรุปสำนวนการสอบสวนแล้วพบว่า นาย ก. ได้กระทำความผิดวินัย ผู้ที่มีอำนาจลงโทษทางวินัยกับนาย ก. คือ อธิบดีกรมตุลาการ ตามมาตรา 106 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551

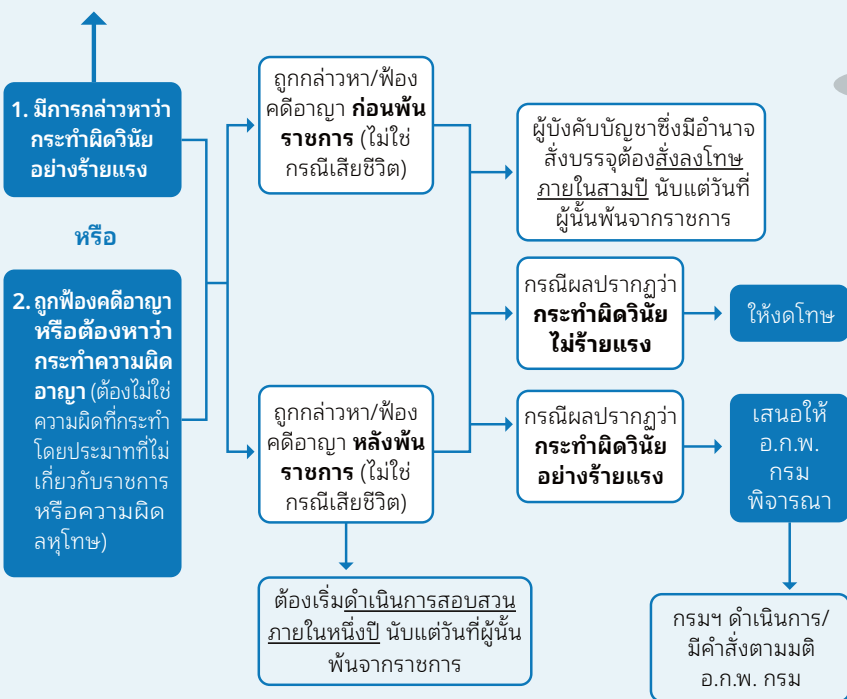
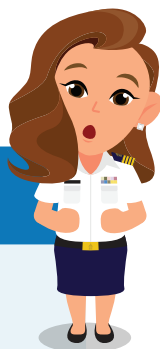
โดยหลัก แม้การกระทำผิดวินัยจะได้กระทำไฉนนานเท่าไรก็ตาม ผู้บังคับบัญชาก็สามารถดำเนินการทางวินัยและลงโทษทางวินัยได้เสมอ เช่น นาย ก. ได้กระทำความผิดวินัยตั้งแต่ดำรงตำแหน่งระดับปฏิบัติการ แต่ปรากฏว่า ความผิดของนาย ก. ได้ปรากฏขึ้นในปัจจุบันซึ่งนาย ก. ดำรงตำแหน่งระดับชำนาญการพิเศษ เช่นนี้แล้ว ผู้บังคับบัญชาสามารถดำเนินการทางวินัยและลงโทษทางวินัยแก่นาย ก. ได้จะเห็นได้ว่าในเรื่องนี้แตกต่างจากการกระทำผิดในทางอาญาที่มีเรื่องอายุความฟ้องร้อง กล่าวคือในคดีอาญา หากไม่ฟ้องร้องภายในกำหนดอายุความแล้วจะฟ้องร้องดำเนินคดีไม่ได้

อย่างไรก็ตาม กรณีที่จะลงโทษข้าราชการผู้กระทำความผิดได้ จะต้องเป็นกรณีที่ผู้กระทำความผิดนั้นยังมีสภาพความเป็นข้าราชการอยู่ เว้นแต่ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดนั้นออกจากราชการไปแล้ว อันมิใช่เพราะเหตุตาย แต่มีกรณีถูกกล่าวหาว่าขณะรับราชการได้กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง หรือถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญาก่อนออกจากราชการว่าในขณะที่รับราชการได้กระทำความผิดอาญาอันมิใช่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือความผิดลหุโทษ ผู้บังคับบัญชายังมีอำนาจดำเนินการทางวินัยและลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการได้ ตามนัยมาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562

ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัย มีอำนาจดำเนินการสืบสวนสอบสวนหรือพิจารณาและดำเนินการทางวินัยข้าราชการที่พ้นจากราชการต่อไปได้ เสมือนว่าผู้นั้นยังไม่ได้ออกจากราชการ ตามเงื่อนไขของมาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 ดังต่อไปนี้

กล่าวหาต่อ ผู้บังคับบัญชา/ผู้ที่มีหน้าที่สืบสวนสอบสวน/ผู้ที่มีหน้าที่ตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ/กล่าวหาโดยผู้บังคับบัญชา

5

การลาออกกับการละทิ้งหน้าที่ราชการ

ข้าราชการพลเรือนที่ไม่ประสงค์จะรับราชการต่อไป มีสิทธิขอลาออกจากราชการได้ตามมาตรา 109 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 โดยต้องยื่นหนังสือขอลาออกต่อผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไปชั้นหนึ่ง ล่วงหน้าเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 30 วัน และเมื่อได้รับอนุญาตให้ลาออกแล้วจึงจะออกจากราชการได้ ส่วนกรณีข้าราชการที่หยุดราชการไปเพื่อประกอบอาชีพอื่นแล้วจึงส่งหรือยื่นใบลาออกต่อผู้บังคับบัญชาในภายหลัง โดยยังไม่ได้รับอนุญาตให้ลาออกและไม่ได้รับอนุญาตให้ลาหยุดราชการด้วยเหตุใด พฤติการณ์เข้าลักษณะเป็นการละทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุอันสมควร และโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ และถ้าหยุดราชการติดต่อกันคราวเดียวกันเป็นเวลาเกิน 15 วัน ก็จะเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 85 (3)

6

กรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ตามกฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. 2556

ความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งเป็นกรณีที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 57 หรือผู้มีอำนาจตามมาตรา 94 สามารถใช้ดุลพินิจพิจารณาดำเนินการทางวินัยโดยไม่ต้องสอบสวนหรืองดการสอบสวน โดยไม่ต้องมีการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา หรือรับฟังคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาก็ได้ ทั้งนี้ ข้อ 64 และข้อ 65 ของกฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. 2556 ได้แบ่งกรณีความผิดวินัยที่ปรากฏชัดแจ้งไว้ 2 กรณี ได้แก่

1.

กรณีความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง (ข้อ 64)

กรณีข้าราชการที่กระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง และได้รับสารภาพเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชา หรือได้ให้ถ้อยคำรับสารภาพและได้มีการบันทึกถ้อยคำรับสารภาพเป็นหนังสือ หรือมีหนังสือรับสารภาพต่อผู้มีหน้าที่สอบสวน สอบสวน หรือคณะกรรมการสอบสวนตาม กฎ ก.พ. ซึ่งจะต้องเป็นการรับสารภาพโดยสิ้นเชิงและไม่มีการยกข้อต่อสู้เป็นประเด็นใหม่ขึ้นมา จึงจะถือว่าเป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง

2. กรณีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง (ข้อ 65) มี 3 กรณี ดังต่อไปนี้

1. กรณีละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเป็นเวลานานเกินกว่าสิบห้าวัน โดยไม่กลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการอีกเลย และผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 57 ได้ดำเนินการหรือสั่งให้ดำเนินการสืบสวนแล้วเห็นว่าไม่มีเหตุผลอันสมควรหรือมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ

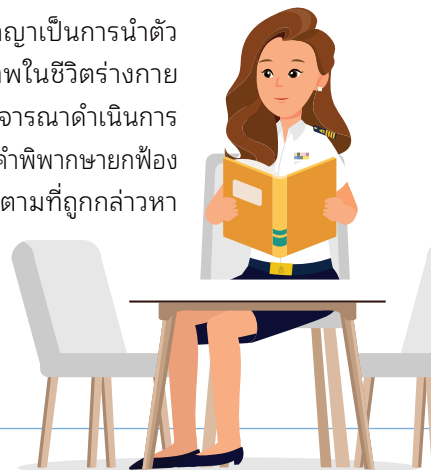
2. กรณีกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือให้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก (โทษประหารชีวิต) โดยไม่รอการลงโทษหรือรอการกำหนดโทษ แต่ถ้าเป็นกรณีได้รับโทษจากความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ จะไม่ถือเป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง

3. กรณีกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงและได้รับสารภาพเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชา หรือได้ให้ถ้อยคำรับสารภาพและได้มีการบันทึกถ้อยคำรับสารภาพเป็นหนังสือ หรือมีหนังสือรับสารภาพต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวน หรือคณะกรรมการสอบสวนตามกฎหมาย ก.พ. นี้

7

ผลการดำเนินการทางวินัยแตกต่างกับผลคดีอาญาได้

ข้อเท็จจริงเดียวกันอาจนำไปสู่ทั้งการกระทำผิดวินัยและกระทำความผิดอาญาได้ โดยการดำเนินการทางวินัยมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาระเบียบวินัยของข้าราชการเพื่อประโยชน์ของการใช้อำนาจอธิปไตย ส่วนการดำเนินการทางอาญาเป็นการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษทางอาญา โดยจำกัดสิทธิเสรีภาพในชีวิตร่างกายและทรัพย์สิน ดังนั้น ด้วยวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน ผลการพิจารณาดำเนินการทางวินัยจึงไม่จำเป็นต้องตรงกับผลคดีอาญาเสมอไป แม้คดีอาญาจะมีคำพิพากษายกฟ้อง ก็มิได้หมายความว่า ข้าราชการผู้นั้นมิได้กระทำความผิดวินัยตามที่ถูกกล่าวหา

กรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิด

คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ในการไต่สวนและวินิจฉัยเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเป็นบุคคลที่ได้ให้คำนิยามไว้ในมาตรา 4 (มาตรา 28) รวมทั้งดำเนินการกับบุคคลอื่นซึ่งเป็นตัวการผู้ใช้ หรือ ผู้สนับสนุน รวมทั้งผู้ให้ ผู้ขอให้ หรือผู้รับว่าจะให้ หรือนิติบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการให้ประโยชน์เพื่อจูงใจเจ้าหน้าที่ของรัฐให้กระทำความผิดด้วยกฎหมาย (มาตรา 30) โดยเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิด จะต้องมีการดำเนินการทางวินัย ดังนี้

1. หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิด โดยเห็นว่ามีความผิดทางวินัยในฐานความผิด ได้แก่

1. ความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่	} หรือความผิด
ที่เกี่ยวข้องกันกับ 3 ฐาน
ความผิดข้างต้น
2. ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ	
3. ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม	

ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหา จะถูกผูกพันให้ต้องสั่งลงโทษตามมติที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดดังกล่าว โดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก และให้ถือว่าสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัย ทั้งนี้ ต้องพิจารณาสั่งลงโทษผู้ถูกกล่าวหาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนได้รับแจ้งมติที่ได้ขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาทบทวนตามมาตรา 99 วรรคสอง (มาตรา 98) หากผู้บังคับบัญชามีได้สั่งลงโทษภายในระยะเวลาที่กำหนดดังกล่าวโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าจงใจปฏิบัติหน้าที่ขัดต่อกฎหมายหรือกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง (มาตรา 100)

2. หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง หรือความผิดทางวินัยลักษณะอื่น

กรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดทางวินัยฐานความผิดอื่น ซึ่งไม่ใช่มูลความผิดทางวินัย 3 ฐานความผิดตาม 1. นั้น จะไม่ถือเป็นการชี้มูลความผิดทางวินัยที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หากแต่เป็นเพียงข้อเสนอแนะต่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งจะต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

กรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีคำวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ในการไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ (มาตรา 28) โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะแจ้งคำวินิจฉัยพร้อมด้วยข้อเท็จจริงโดยสรุปไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งหรือถอดถอนของผู้ถูกกล่าวหา ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่วินิจฉัย โดยให้ถือว่าเป็นการกระทำการทุจริตต่อหน้าที่ และผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งหรือถอดถอนต้องมีคำสั่งลงโทษไล่ออกเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกวินิจฉัยว่าร่ำรวยผิดปกติภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งโดยไม่ต้องดำเนินการสอบสวน (มาตรา 122)

อย่างไรก็ตาม การสั่งลงโทษไล่ออกในกรณีนี้ไม่ใช่การใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ดังนั้น อ.ก.พ. กระทรวง หรือ ก.พ. จึงไม่มีอำนาจตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและดุลพินิจในการสั่งลงโทษของผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 103 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ข้าราชการที่ถูกสั่งลงโทษจึงไม่อาจอุทธรณ์คำสั่งลงโทษดังกล่าวต่อ ก.พ.ค. ตามมาตรา 114 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 แต่ยังสามารถฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ (หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร 1011/ว 2 ลงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2565)

คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีอำนาจหน้าที่ในการไต่สวนข้อเท็จจริง และชี้มูลเกี่ยวกับการกระทำการทุจริตในภาครัฐของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และปฏิบัติการอื่นใดเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในภาครัฐตามที่คณะรัฐมนตรีหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย (มาตรา 17)

1.

ในการชี้มูลความผิดทางวินัย คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีอำนาจชี้มูลเกี่ยวกับการทุจริตในภาครัฐของเจ้าหน้าที่ของรัฐ (มาตรา 17 (4) ประกอบมาตรา 3) โดยเมื่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาได้รับรายงาน กรณีมีเจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริตจากคณะกรรมการ ป.ป.ท. แล้ว ผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนต้องพิจารณาลงโทษภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง (มาตรา 41) และให้ถือว่ารายงาน เอกสาร และความเห็น ของคณะกรรมการ ป.ป.ท. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัย (มาตรา 40)

2.

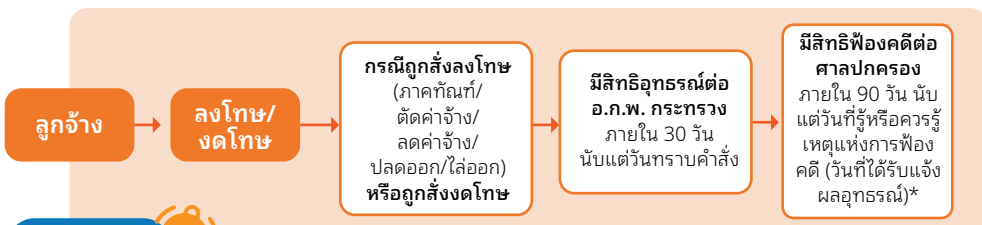
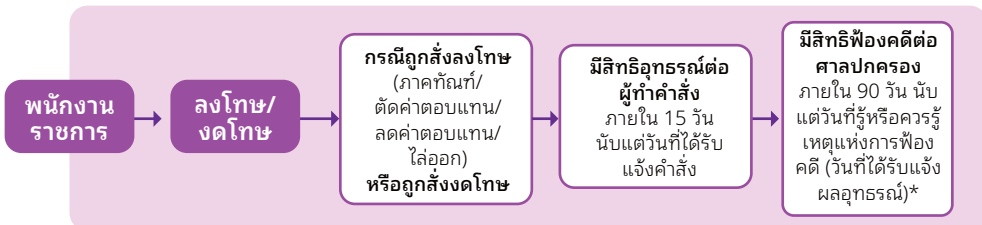
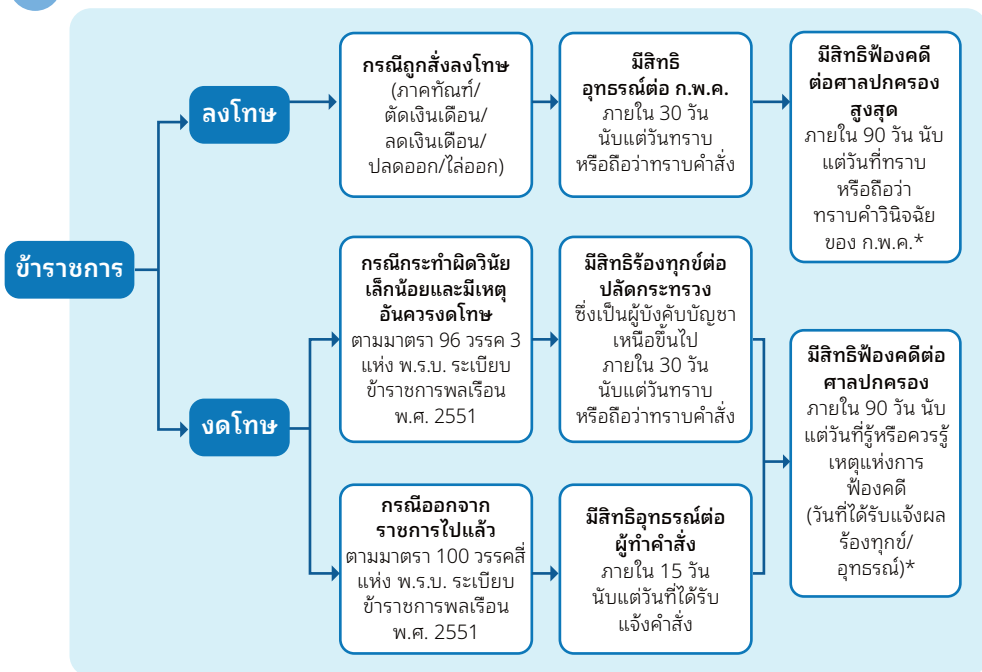
หากผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนละเลยไม่ดำเนินการตาม รายงานของคณะกรรมการ ป.ป.ท. ให้ถือว่าผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้ง ถอดถอนกระทำผิดวินัยหรือกฎหมาย ตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่า ด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหาอื่น ๆ (มาตรา 42)

3.

หากผู้ถูกคำสั่งลงโทษประสงค์จะใช้สิทธิอุทธรณ์ดุลพินิจในการกำหนดโทษ ในกรณีนี้ จะต้องใช้สิทธิภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่งดังกล่าว (มาตรา 44) โดยในกรณีนี้ ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยวางบรรทัดฐานไว้ว่า ก.พ.ค. มีอำนาจวินิจฉัยเปลี่ยนแปลงข้อเท็จจริงและฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติได้

10 การโต้แย้งและอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย

1. กรณีการลงโทษทางวินัย

ข้อสังเกต

* หากเจ้าหน้าที่ผู้ถูกคำสั่งไม่ได้รับแจ้งผลอุทธรณ์/ร้องทุกข์ ภายใน 90 วัน นับแต่วันยื่นอุทธรณ์/ร้องทุกข์ สามารถฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ เมื่อพ้น 90 วัน นับแต่วันยื่นอุทธรณ์/ร้องทุกข์

2. การลงโทษตามมติ/คำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท.

กรณีมีคำสั่งลงโทษตามที่
คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูล
ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง
(ความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่,
ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ,
ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการ
ยุติธรรม)

ใช้สิทธิอุทธรณ์

**ข้าราชการ = อุทธรณ์ต่อ
ก.พ.ค. ภายใน 30 วัน**
นับแต่วันทราบ
หรือถือว่าทราบคำสั่ง

**มีสิทธิฟ้องคดีต่อ
ศาลปกครอง
สูงสุดภายใน 90 วัน**
นับแต่วันที่ทราบ
หรือถือว่าทราบคำ
วินิจฉัยของ ก.พ.ค.*

**พนักงานราชการ =
อุทธรณ์ต่อผู้ทำคำสั่ง
ภายใน 15 วัน**
นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

**มีสิทธิฟ้องคดีต่อ
ศาลปกครอง
ภายใน 90 วัน**
นับแต่วันที่อยู่หรือควรรู้
เหตุแห่งการฟ้องคดี
(วันที่ได้รับแจ้งผล
อุทธรณ์)*

**ลูกจ้าง = อุทธรณ์ต่อ
อ.ก.พ. กระทรวง
ภายใน 30 วัน**
นับแต่วันทราบคำสั่ง

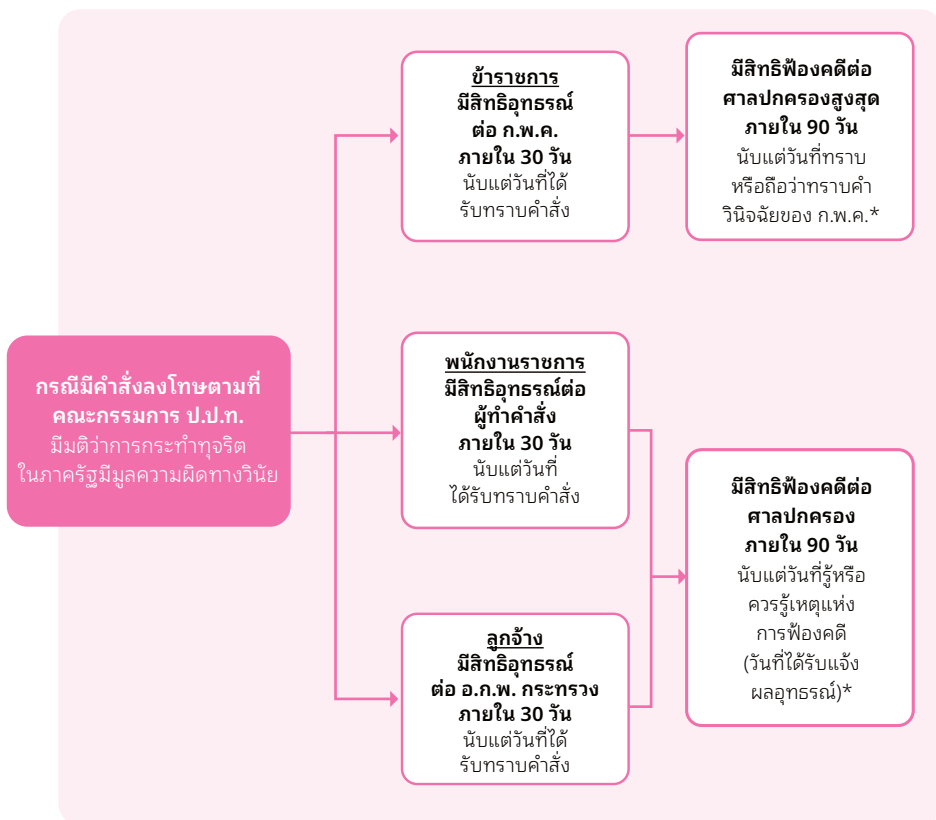
หรือ

**ใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาล
ปกครอง ภายใน 90 วัน**
นับแต่วันที่ถูกลงโทษ
โดยไม่ต้องอุทธรณ์ก่อน

กรณีมีคำสั่งลงโทษไล่ออกตามที่
คณะกรรมการ ป.ป.ช.
มีคำวินิจฉัยว่าร้ายแรงผิดปกติ
(หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร 1011/ว 2
ลงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2565)

**ข้าราชการ/พนักงานราชการ/ลูกจ้าง
ไม่อาจอุทธรณ์คำสั่งไล่ออกได้**
เนื่องจากเป็นการสั่งลงโทษ
โดยใช้อำนาจตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561

**มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง
ภายใน 90 วัน**
นับแต่วันที่อยู่หรือควรรู้เหตุแห่งการฟ้องคดี
(วันที่ได้รับทราบคำสั่ง)*

ข้อสังเกต

* หากเจ้าหน้าที่ที่ถูกคำสั่งไม่ได้รับแจ้งผลอุทธรณ์ ภายใน 90 วัน นับแต่วันยื่นอุทธรณ์ สามารถฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ เมื่อพ้น 90 วัน นับแต่วันที่ยื่นอุทธรณ์

ข้อกำหนดทางวินัย	วินัยข้าราชการ (พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551)	วินัยพนักงานราชการ (ระเบียบกรมตุลาการว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2551)	วินัยลูกจ้างประจำ (ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. 2537)	วินัยลูกจ้างชั่วคราว
ข้อปฏิบัติ				
ต้องสนับสนุนระบอบประชาธิปไตยฯ	ม.81	ข้อ 24	ข้อ 29	กรณีลูกจ้างชั่วคราวจากเงินงบประมาณ ให้นำกฎหมายว่าด้วยข้าราชการพลเรือนและลูกจ้างประจำของส่วนราชการฯ มาบังคับใช้ โดยอนุโลม ส่วนกรณีลูกจ้างชั่วคราวของส่วนราชการจากเงินนอกงบประมาณ ให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ฯ ของลูกจ้างชั่วคราวจากเงินงบประมาณ โดยอนุโลม
ต้องซื่อสัตย์สุจริตและเที่ยงธรรม	ม.82 (1)	ข้อ 25	ข้อ 30 วรศคหนึ่ง	
ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย	ม.82 (2)	ข้อ 28 (รวมถึง “เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาจ้าง” ด้วย)	ข้อ 33	
ต้องตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดี	ม.82 (3)	ข้อ 26	ข้อ 31, 32 วรศคหนึ่ง	
ต้องปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา	ม.82 (4)	ข้อ 31	ข้อ 36 วรศคหนึ่ง	
ต้องอุทิศเวลาให้แก่งานราชการ	ม.82 (5)	ข้อ 35	ข้อ 40	
ต้องรักษาความลับของทางราชการ	ม.82 (6)	ข้อ 30	ข้อ 35 วรศคหนึ่ง	
ต้องรักษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปฏิบัติราชการ	ม.82 (7)	ข้อ 36	ข้อ 41	
ต้องปฏิบัติตนในทางที่ดีต่อผู้ติดต่อราชการ	ม.82 (8)	ข้อ 37	ข้อ 42 วรศคหนึ่ง	
ต้องวางแผนเป็นกลางทางการเมือง	ม.82 (9)	ข้อ 40	ข้อ 44	
ต้องรักษาชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์	ม.82 (10)	ข้อ 41	ข้อ 46 วรศคหนึ่ง	
ต้องกระทำตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.	ม.82 (11)	-	-	

ข้อกำหนดทางวินัย	วินัยข้าราชการ (พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551)	วินัยพนักงานราชการ (ระเบียบกรมตุลาการว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2551)	วินัยลูกจ้างประจำ (ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. 2537)	วินัยลูกจ้างชั่วคราว
ข้อห้ามปฏิบัติ				
ต้องไม่รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา	ม.83 (1)	ข้อ 33	ข้อ 38 วรรคหนึ่ง	กรณีลูกจ้างชั่วคราวจากเงินงบประมาณ ให้นำกฎหมายว่าด้วยข้าราชการพลเรือนและลูกจ้างประจำของส่วนราชการมาบังคับใช้โดยอนุโลม ส่วนกรณีลูกจ้างชั่วคราวจากเงินนอกงบประมาณ ให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของลูกจ้างชั่วคราวจากเงินงบประมาณโดยอนุโลม
ต้องไม่ปฏิบัติราชการข้ามผู้บังคับบัญชา	ม.83 (2)	ข้อ 32	ข้อ 37	
ต้องไม่อาศัยตำแหน่งหาประโยชน์	ม.83 (3)	ข้อ 25	ข้อ 30 วรรคหนึ่ง	
ต้องไม่ประมาทเลินเล่อในหน้าที่	ม.83 (4)	ข้อ 27	ข้อ 32 วรรคหนึ่ง	
ต้องไม่หาประโยชน์อันอาจเสียความเกียรติยศ	ม.83 (5)	ข้อ 38	ข้อ 36 วรรคหนึ่ง	
ต้องไม่เป็นการจัดการ หรือผู้จัดการ	ม.83 (6)	ข้อ 39	ข้อ 43	
ต้องไม่กลั่นแกล้งกันในการปฏิบัติราชการ	ม.83 (7)	ข้อ 36	ข้อ 44	
ต้องไม่ล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้ปฏิบัติราชการ	ม.83 (8)	-	-	
ต้องไม่เหยียดหยามผู้ติดต่อราชการ	ม.83 (9)	ข้อ 37	ข้อ 42 วรรคหนึ่ง	
ต้องไม่กระทำตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.	ม.83 (10)	-	-	

ข้อกำหนดทางวินัย	วินัยข้าราชการ (พ.ร.บ.ระเบียบ ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551)	วินัยพนักงาน ราชการ (ระเบียบ กรมบุคลากร ว่าด้วยพนักงาน ราชการ พ.ศ. 2551)	วินัยลูกจ้าง ประจำ (ระเบียบ กระทรวงการคลัง ว่าด้วยลูกจ้างประจำ ของส่วนราชการ พ.ศ. 2537)	วินัยลูกจ้าง ชั่วคราว
ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง				
ปฏิบัติ/ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือทุจริต	ม.85 (1)	ข้อ 42 (1) (กรณีทุจริต)	ข้อ 30 วรรคสาม (กรณีทุจริต)	กรณี ลูกจ้างชั่วคราว จากเงินงบประมาณ ให้นำกฎหมายว่าด้วยข้าราชการพลเรือนและลูกจ้างประจำของส่วนราชการมาบังคับใช้โดยอนุโลม ส่วนกรณี ลูกจ้างชั่วคราว ของส่วนราชการ จากเงินนอก งบประมาณ ให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ฯของลูกจ้างชั่วคราวจากเงินงบประมาณโดยอนุโลม
ละทิ้งหน้าที่เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรงฯ	ม.85 (2)	ข้อ 42 (7)	ข้อ 40	
ละทิ้งหน้าที่ติดต่อกันเกินสิบห้าวันฯ	ม.85 (3)	ข้อ 42 (6) (ละทิ้ง/ทอดทิ้งติดต่อกันเกินเจ็ดวัน)	ข้อ 40	
ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง	ม.85 (4)	ข้อ 42 (8)	ข้อ 46 วรรคสอง	
ไม่ปฏิบัติตามในทางที่ติดต่อผู้ติดต่อราชการอย่างร้ายแรง	ม.85 (5)	ข้อ 42 (11)	ข้อ 42 วรรคสอง	
กระทำความผิดจนได้รับโทษจำคุกหรือหนักกว่าจำคุก	ม.85 (6)	ข้อ 42 (8)	ข้อ 46 วรรคสอง	
ไม่ปฏิบัติตามม.82 หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามม.83 อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง	ม.85 (7)	ข้อ 42 (2) ข้อ 42 (4) ข้อ 42 (5) ข้อ 42 (9) และข้อ 42 (10)	ข้อ 32 วรรคสอง ข้อ 33 วรรคสอง ข้อ 35 วรรคสอง ข้อ 36 วรรคสอง และข้อ 38 วรรคสอง	
กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามกฎหมาย กฏ ก.พ.	ม.85 (8)	-	-	

กฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

กรณีข้าราชการ

กรณีพนักงานราชการ

รวมกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

กรณีลูกจ้าง

อื่น ๆ

จัดทำโดย

คณะกรรมการจัดทำคู่มือการรักษาวินัย
สำหรับข้าราชการกรมศุลกากร

ตามคำสั่งกรมศุลกากร ที่ 44/2566

ลงวันที่ 16 มกราคม 2566 ประกอบด้วย

1. ผู้อำนวยการกองบริหารทรัพยากรบุคคล
(นางอภาพรรณี แสงมุกดา)
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

2. ผู้อำนวยการส่วนวินัย
และความรับผิดชอบทางละเมิด
(นายอภิสิทธิ์ ไชยหาญ)
หัวหน้าคณะกรรมการ

3. หัวหน้าฝ่ายวินัย ส่วนวินัย
และความรับผิดชอบทางละเมิด
(นางนฤมล เอกเลิศวิฑูร)
คณะกรรมการ

4. หัวหน้าฝ่ายความรับผิดชอบทางละเมิด
ส่วนวินัยและความรับผิดชอบทางละเมิด
(นางสาวเปรมจิต วงศ์เมฆ)
คณะกรรมการ

5. นายภาคภูมิ พริยสกลิต
คณะกรรมการ

6. นายณัฐพันธุ์ เบ็ญขันธ์
คณะกรรมการ

7. นายชัยโรจน์ เกี่ยมเผือก
คณะกรรมการ

8. นายภูริพงศ์ เลิศสุรวัฒน์
คณะกรรมการ

9. นายปัญญาพัฒน์ แปลงรัตน์
คณะกรรมการ

10. นายพลกฤษณ์ อินทะสระ
คณะกรรมการ

11. นายภาณุพงศ์ นุสดี
คณะกรรมการ

12. นายอรรถพล ศรีพรหม
คณะกรรมการ

13. นางสาวภัสสรณ์ วีระกาญจนพงศ์
คณะกรรมการ

14. นางสาวสุภาพร คชธรรม
คณะกรรมการ

15. นางสาวสุภาวดี คชธรรม
คณะกรรมการ

16. นายรัฐกรณ์ ปันทนา
คณะกรรมการ

17. นางสาวศศิภา ไชยชนะ
คณะกรรมการ

18. นางสาวอภิษฐา วงศ์วานิช
คณะกรรมการ

19. นางสาววิศรา วงศ์รักษ์
คณะกรรมการ

20. นางสาวมธุรี ทองบุญ
คณะกรรมการ

21. นางสาวนทริดา ดาวชมพู
คณะกรรมการ

22. นายปพน บุญยศ
คณะกรรมการ

23. นางสาวภาณิชนลักษณ์ ลลิตาเศรษฐี
คณะกรรมการ

24. นางสาวปาไลดา สวัสดิ์กิตรากร
คณะกรรมการและเลขานุการ

กรมศุลกากร